

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

**ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ ΚΑΙ
ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Η προσέγγιση εφαρμογής της σήμανσης/σημειολογίας στα προϊόντα
βιομηχανικού σχεδιασμού**

Συγγραφέας:

Στέφανος Μπούρας

ΑΜ:71447206

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια:

Γεωργία Χειρχαντέρη

Αθήνα, Ιούλιος 2022

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ ΚΑΙ
ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

**Η προσέγγιση εφαρμογής της σήμανσης/σημειολογίας στα προϊόντα
βιομηχανικού σχεδιασμού**

**Η πτυχιακή/διπλωματική εργασία εξετάστηκε επιτυχώς από την κάτωθι
Εξεταστική Επιτροπή:**

A/a	ΟΝΟΜΑ ΕΠΩΝΥΜΟ	ΒΑΘΜΙΔΑ/ΔΙΟΤΗΤΑ	ΨΗΦΙΑΚΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗ
1	Γεωργία Χειρχαντέρη	Επίκουρος Καθηγητής	
2	Γεώργιος Πρινιωτάκης	Καθηγητής	
3	Εμμανουέλα Σφυρόρα	Λέκτορας Εφαρμογών	

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ/ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο κάτωθι υπογεγραμμένος Στέφανος Μπούρας του Χρήστου, με αριθμό μητρώου 71447206 φοιτητής του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής της Σχολής Μηχανικών

του Τμήματος Βιομηχανικής Σχεδίασης και Παραγωγής, δηλώνω υπεύθυνα ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής/διπλωματικής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Ο Δηλών

Περιεχόμενα

Περίληψη	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	8
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
1.1.Ορισμός του προβλήματος	8
1.2.Ο Σκοπός της Μελέτης.....	8
1.3. Μεθοδολογία.....	9
1.4. Δομή Διπλωματικής	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.....	11
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	11
2.1. Έννοια του βιομηχανικού σχεδιασμού	11
2.1.1. Ιστορία του Βιομηχανικού Σχεδιασμού.....	13
2.1.2. Παγκόσμιος Οργανισμός Σχεδιασμού (WDO).....	16
2.2. Διαδικασία Σχεδιαστικής Σκέψης και Μέθοδοι στο Βιομηχανικό Σχέδιο	20
2.2.1. Έμφαση.....	21
2.2.2. Καθορισμός.....	22
2.2.3. Ιδεολογία.....	22
2.2.4. Πρωτότυπο.....	23
2.2.5. Δοκιμή.....	24
2.3. Βιομηχανικό σχέδιο.....	25
2.3.1.Βιομηχανικός σχεδιασμός στην Ελλάδα	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.....	29
ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑ/ΣΗΜΕΙΩΤΙΚΗ ΣΤΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΑΚΤΙΚΗ	29
3.1. Έννοια Σημειολογίας.....	29
3.1.1. Ιστορία Σημειολογίας.....	33
3.2. Σημειωτική Προσέγγιση στο Σχεδιασμό Προϊόντων	39
3.2.1. Μορφή.....	40
3.2.2. Υλικό	41
3.2.3. Χρώμα.....	42
3.2.4. Υφή.....	43
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.....	44
ΧΡΗΣΗ ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΑ ΠΡΟΙΝΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ	44
4.1.Σκόπος μελέτης	44
4.2.Ερωτηματολόγιο.....	44

4.3. Αποτελέσματα και ανάλυση αποτελεσμάτων	45
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	52
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	54

Εικόνες

Εικόνα 2.1. Εργαλεία στην Παλαιολιθική Περίοδο	14
Εικόνα 2.2. Το λογότυπο της ICSID από το 1970 έως το 1980	17
Εικόνα 2.3. Αναθεωρημένο λογότυπο της ICSID	17
Εικόνα 2.4. Design Thinking Process	21
Εικόνα 2.5. Ideate Sketching	24
Εικόνα 2.6. Λογότυπο OBI	27
Εικόνα 2.7 Λογότυπο EABI.....	28
Εικόνα 4.1. Σίδερο ατμού.....	45

Περίληψη

Ο βιομηχανικός σχεδιασμός έχει εξελιχθεί σε έναν τομέα που αναγνωρίζεται και εκτιμάται ιδιαίτερα. Ο τομέας του βιομηχανικού σχεδιασμού είναι αυτός που ουσιαστικά αντλεί από μια ποικιλία ακαδημαϊκών κλάδων, όπως η μηχανική, οι κοινωνικές επιστήμες, τα οικονομικά και οι φυσικές επιστήμες. Οι δυνάμεις που επηρεάζουν την πειθαρχία του σχεδιασμού έχουν σταδιακά μετατοπιστεί με την πάροδο του χρόνου για να επικεντρώνονται όλο και περισσότερο στους τελικούς χρήστες και στα προϊόντα που χρησιμοποιούν. Ως αποτέλεσμα, γίνεται όλο και πιο δύσκολο να εντυπωσιάσει κάποιος τους τελικούς χρήστες με ένα προϊόν που έχει σχεδιαστεί σωστά ως απόρροια των εξελίξεων τόσο στην τεχνολογία όσο και στην αγορά.

Για να τραβήξουν την προσοχή ενός ατόμου με ένα προϊόν, είναι ζωτικής σημασίας να επικοινωνήσουν αποτελεσματικά με αυτόν τον χρήστη στέλνοντάς του τα κατάλληλα σήματα. Το να φέρουν τον καταναλωτή και τον σχεδιαστή μαζί στον ίδιο χώρο είναι ένα βήμα που δεν είναι μόνο προκλητικό αλλά και απαραίτητο. Συνεπώς, ο στόχος αυτής της έρευνας είναι να προσδιορίσει εάν η σημειωτική έχει ενσωματωθεί ή όχι στον τομέα του βιομηχανικού σχεδιασμού και, εάν ναι, σε ποιο βαθμό. Έχει πραγματοποιηθεί έρευνα επαγγελματιών βιομηχανικών σχεδιαστών για να αποκτηθεί μια εικόνα για το πώς αυτοί οι σχεδιαστές χρησιμοποιούν σημειωτική στη δουλειά τους.

Λέξεις-κλειδιά: Σημειωτική και Σημειολογία, Βιομηχανικός Σχεδιασμός, Σχεδιασμός Προϊόντων, Εκπαίδευση και Επάγγελμα Βιομηχανικού Σχεδίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1.Ορισμός του προβλήματος

Ο σκοπός αυτής της έρευνας, είναι να διερευνήσει τη σημειωτική προσέγγιση στο βιομηχανικό σχέδιο, θέτοντας σε δοκιμασία την ιδέα ότι η σημειωτική πρέπει να είναι υπόθεμα τόσο της εκπαίδευσης όσο και της πρακτικής του βιομηχανικού σχεδιασμού.

Η έρευνα τονίζει ιδιαίτερα την ανάγκη ανάπτυξης ειδών που να είναι σε θέση να επικοινωνούν με τους υποψήφιους πελάτες με πιο αποτελεσματικό τρόπο από τα προϊόντα που παράγονται σήμερα και εμφανίζονται στην αγορά. Από αυτή την άποψη, σκοπός αυτής της διπλωματικής είναι να μελετήσει εάν οι βιομηχανικοί σχεδιαστές που παρακολούθησαν μαθήματα σημειωτικής, ως μέρος της εκπαίδευσής τους στο βιομηχανικό σχέδιο, είναι σε θέση να χρησιμοποιήσουν τις γνώσεις και τις ικανότητες που έλαβαν καθ' όλη τη διάρκεια της εκπαίδευσής τους στην επαγγελματική τους ζωή. Ακολουθούν ορισμένα ερωτήματα που σχετίζονται με την έρευνα:

- 1) Πώς ακριβώς μπορεί κάποιος που εργάζεται στον βιομηχανικό σχεδιασμό να χρησιμοποιήσει την κατανόησή του για τη σημειωτική στην επαγγελματική του ζωή;
- 2) Υπάρχει πρακτική χρήση για ένα υπόβαθρο στη σημειωτική ή σημειολογία στον τομέα του βιομηχανικού σχεδιασμού;
- 3) Πόσο καλά είναι σε θέση οι βιομηχανικοί σχεδιαστές να χρησιμοποιήσουν τις πληροφορίες και τις ικανότητες που απέκτησαν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους στη σήμανση και τη σημειολογία στο πλαίσιο της επαγγελματικής τους εργασίας;

1.2.Ο Σκοπός της Μελέτης

Σκοπός αυτής της έρευνας είναι να διερευνήσει τα επίπεδα γνώσης που κατέχουν οι βιομηχανικοί σχεδιαστές σχετικά με τη σημειωτική και τη σημασιολογία, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους τα άτομα αυτά μπορούν να εφαρμόσουν τη θεωρητική τους κατανόηση. Επιπλέον, σκοπεύει να παρέχει στοιχεία για τα ακόλουθα:

- 1) Αναγκαιότητα εφαρμογής σήμανσης/σημειολογίας στα προϊόντα βιομηχανικού σχεδιασμού,
- 2) Αξιολόγηση των προϊόντων από πλευράς σήμανσης/σημειολογίας και χρηστικότητα από τους χρήστες,
- 3) Ανάδειξη της σημασίας της επικοινωνίας δημιουργού-χρήστη μέσω της σήμανσης/σημειολογίας
- 4) Εξαγωγή συμπερασμάτων για την αναγκαιότητα εφαρμογής της σήμανσης/σημειολογίας στο στάδιο του σχεδιασμού των προϊόντων.

1.3. Μεθοδολογία

Για τους σκοπούς της διεξαγωγής αυτής της έρευνας, χρησιμοποιήθηκαν οι ακόλουθες τρεις κύριες προσεγγίσεις στην τεχνική:

Ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφικής έρευνας με τη χρήση ερωτηματολογίου. Τα δεδομένα που προέκυψαν από την ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας αποτελούνται από τα ακόλουθα: οι έννοιες του βιομηχανικού σχεδίου, η ιστορία του βιομηχανικού σχεδίου, η ιστορία και η έννοια της σημειολογίας, η σημειωτική και σημειολογική προσέγγιση στον βιομηχανικό σχεδιασμό.

Το ερωτηματολόγιο σχεδιάστηκε έχοντας κατά νου ορισμένες απαιτήσεις, για να ερευνηθεί αν ο κόσμος είναι ενημερωμένος για την έννοια της σήμανσης/σημειολογίας και αν γνωρίζει να χρησιμοποιεί σωστά αυτές τις δύο έννοιες στην καθημερινή του ζωή.

1.4. Δομή Διπλωματικής

Τα τέσσερα κεφάλαια που απαρτίζουν αυτή τη διπλωματική έχουν τους εξής τίτλους: Εισαγωγή, Βιομηχανικός σχεδιασμός, Σημειολογία βιομηχανικού σχεδίου/σημειολογία στην πρακτική του βιομηχανικού σχεδίου, μελέτη περίπτωσης και συμπέρασμα.

Στόχος της παρούσας έρευνας είναι να διερευνήσει πρώτα τα ερωτήματα και τις γενικές έννοιες της παρούσας διπλωματικής εργασίας και στη συνέχεια να προχωρήσει στην περιγραφή της σημασίας της εφαρμογής σήμανσης/σημειολογίας στα προϊόντα βιομηχανικού σχεδιασμού. Μετά την επισκόπηση της έννοιας του βιομηχανικού σχεδίου που παρέχεται στην εισαγωγική ενότητα, στο επόμενο κεφάλαιο διερευνάται συγκεκριμένα η κατάσταση της πρακτικής, του πολιτισμού και της εκπαίδευσης του βιομηχανικού σχεδιασμού. Επιπλέον, το κεφάλαιο παρέχει μια συνολική εξήγηση της έννοιας του βιομηχανικού σχεδίου, και αγγίζει την προσέγγιση της διαδικασίας της

σχεδιαστικής σκέψης που χρησιμοποιείται στο βιομηχανικό σχεδιασμό. Στο τρίτο κεφάλαιο, συζητείται η ιδέα της σημειολογίας και της σημειωτικής, καθώς και η ιστορική της εξέλιξη, οι σημαντικές έννοιες και η ενσωμάτωσή της στην εκπαίδευση των βιομηχανικών σχεδιαστών.

Τα πιο κρίσιμα στοιχεία της διπλωματικής αυτής εργασίας βασίζονται στην βιβλιογραφική ανασκόπηση.

Επιπλέον, τα προϊόντα εξετάζονται στο πλαίσιο της σήμανσης και της σημειολογίας. Ένα στοιχείο συγκεκριμένα αναλύθηκε με τη βοήθεια συμμετεχόντων σε μια ομάδα εστίασης. Μετά από αυτό το κεφάλαιο ακολουθεί το κεφάλαιο με τη μελέτη περίπτωσης ενός προϊόντος με τη χρήση ερωτηματολογίου και μελέτης των απαντήσεων.

Τέλος, η παρούσα διπλωματική ολοκληρώνεται με μια ανάλυση των απαντήσεων, απόψεων και ανακαλύψεων που αποκτήθηκαν, καθώς και κρίσιμων πτυχών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την πιθανή νέα εφαρμογή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Αρχικά, στο συγκεκριμένο κεφάλαιο θα αναφερθεί γενικά στην ιστορία του βιομηχανικού σχεδιασμού και στις διάφορες μεθοδολογίες σχεδιασμού. Θα γίνει, ακόμη, μια σύντομη εισαγωγή στις πολλές κοινότητες που εμπλέκονται στον βιομηχανικό σχεδιασμό. Μετά από αυτό, θα επικεντρωθούμε στις πληροφορίες που διακρίνουν το βιομηχανικό σχέδιο από την γενική έννοια του σχεδίου. Τα θέματα που θα καλυφθούν περιλαμβάνουν την εξέχουσα εκπαίδευση βιομηχανικών σχεδιαστών στο βιομηχανικό σχέδιο και επαγγελματικές πρακτικές σε σχέση με την εκπαίδευση βιομηχανικού σχεδίου.

2.1. Έννοια του βιομηχανικού σχεδιασμού

Με μια ευρύτερη έννοια, μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι ο σχεδιασμός διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στις δραστηριότητες που συμμετέχουμε σε καθημερινή βάση. Έχει ένα πλήθος άμεσων και έμμεσων επιδράσεων στην καθημερινή μας ζωή, οι οποίες χρησιμεύουν στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής μας κατά κάποιο τρόπο, είτε είναι αισθητικά είτε πρακτικά. Δεδομένου ότι η ικανότητα σχεδιασμού είναι ένα από τα χαρακτηριστικά που διακρίνει τον άνθρωπο από τα άλλα ζωντανά είδη, και δεδομένης της τρέχουσας κατάστασης, μπορούμε να ισχυριστούμε με βεβαιότητα ότι κάθε άτομο είναι σχεδιαστής. Ωστόσο, ο σχεδιασμός ως πεδίο είναι πέρα από το πεδίο εφαρμογής αυτής της περίπτωσης, καθώς έχει τις δικές του μοναδικές διαδικασίες εργασίας, μεθοδολογίες, τεχνολογίες, διασυνδέσεις και ισχυρισμούς. Το σχέδιο δεν είναι μόνο έκφραση της ανθρώπινης διάνοησης αλλά και της ανθρώπινης δημιουργικότητας και φαντασίας, καθώς και πολιτιστικό αντικείμενο της κοινωνίας και καινοτόμο εργαλείο για την οικονομία σε παγκόσμια κλίμακα. Ο Heskett, ο οποίος γράφει στα αγγλικά και διδάσκει βιομηχανικό σχέδιο, τονίζει τη σημασία του σχεδιασμού με τον εξής τρόπο: "Αν το θεωρήσουμε σοβαρά και το χρησιμοποιήσουμε με υπευθυνότητα, το σχέδιο θα πρέπει να είναι το κρίσιμο αμόνι πάνω στο οποίο διαμορφώνεται το ανθρώπινο περιβάλλον, με όλες του τις λεπτομέρειες και κατασκευασμένο για τη βελτίωση και την ευχαρίστηση όλων» (Heskett 2002).

Ο βιομηχανικός σχεδιασμός, γνωστός και ως σχεδιασμός βιομηχανικών προϊόντων, είναι ένα επάγγελμα που εστιάζει στη δημιουργία νέων προϊόντων, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος παραγωγής εκτός από τις απαιτήσεις και τις προσδοκίες του τελικού χρήστη. Επιπλέον, θα πρέπει να ενσωματώνει δημιουργική σκέψη και να λαμβάνει υπόψη τις μεθόδους και το κόστος κατασκευής, την εργονομία, τα τεχνικά και αισθητικά χαρακτηριστικά και την επιλογή των υλικών.

Αν θέλουμε να καταλάβουμε τι σημαίνει πραγματικά το βιομηχανικό σχέδιο, μπορούμε να το δούμε από τη σκοπιά της γλωσσικής εξήγησης.

Η φράση "βιομηχανικός σχεδιασμός" αναφέρεται στον "σχεδιασμό καταναλωτικών ειδών μαζικής παραγωγής", όπως ορίζεται από το λεξικό Britannica. Η φράση «η τέχνη ή η διαδικασία του σχεδιασμού παραγόμενων πραγμάτων» προέρχεται από τον ορισμό του λεξικού της Οξφόρδης για τον «βιομηχανικό σχεδιασμό» (Oxford, 2017.).

Ο βιομηχανικός σχεδιασμός είναι μια στρατηγική διαδικασία επίλυσης προβλημάτων που, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Σχεδιασμού, οδηγεί την καινοτομία, αναπτύσσει εμπορική επιτυχία και οδηγεί σε υψηλότερη ποιότητα ζωής μέσω της δημιουργίας νέων αγαθών, συστημάτων, υπηρεσιών και εμπειριών (WDO 2017). .

Η Εταιρεία Βιομηχανικών Σχεδιαστών της Αμερικής (IDSA) ορίζει το βιομηχανικό σχέδιο ως μια επαγγελματική υπηρεσία που μεγιστοποιεί τη «λειτουργία, την αξία και την εμφάνιση για το κοινό πλεονέκτημα τόσο του χρήστη όσο και του παραγωγού». Το βιομηχανικό σχέδιο είναι ένας τομέας που υπάρχει εδώ και πολύ καιρό (Kuen and King 2016). Η Εταιρεία Industrial Designers Society of America (IDSA) ορίζει το βιομηχανικό σχέδιο ως τη μελέτη της μορφής και της λειτουργίας με στόχο τη δημιουργία συνδέσεων μεταξύ ανθρώπων, τόπων και πραγμάτων.

Το 1995, το νομοθετικό διάταγμα για την προστασία των βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων διατέθηκε στο κοινό. Ακολουθούν ορισμένες από τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος νόμου:

Για να δώσει την εμφάνιση του συνόλου ή μέρους ενός προϊόντος ή της διακόσμησης του, ο σχεδιασμός αναφέρεται στο σύνολο των διαφόρων χαρακτηριστικών, όπως γραμμές, χρώμα, υφή, σχήμα, ήχος, ελαστικότητα, υλικό και άλλα χαρακτηριστικά που γίνονται αντιληπτά από τις ανθρώπινες αισθήσεις. Όταν κάνουμε λόγο για προϊόντα, αναφερόμαστε σε πράγματα όπως βιομηχανικά ή χειροποίητα αντικείμενα, στοιχεία πιο περίπλοκων συστημάτων, σετ, συνθέσεις αντικειμένων, συσκευασίες, γραφικά σύμβολα και τυπογραφικές γραμματοσειρές. Τα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών και τα προϊόντα ημιαγωγών δεν περιλαμβάνονται σε αυτόν τον ορισμό.(TPI 1995)

Η Εταιρεία Βιομηχανικών Σχεδιαστών ορίζει το βιομηχανικό σχέδιο ως ένα επάγγελμα που συνεπάγεται την ανάπτυξη προϊόντων που είναι αποδεκτά για μαζική κατασκευή για τον τελικό χρήστη, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως τα χαρακτηριστικά της ομάδας στόχου και τις απαιτήσεις του χρήστη. Θέτει τις βάσεις για μια σύνδεση μεταξύ των ανθρώπων και των πραγμάτων που κατασκευάζονται μέσω βιομηχανικών διαδικασιών. Ο βιομηχανικός σχεδιασμός, στον ευρύτερο ορισμό του, μπορεί να θεωρηθεί ως η διαδικασία παροχής της ανθρωπότητας στις τεχνολογικές διαδικασίες. Ο βιομηχανικός σχεδιασμός είναι μια επαγγελματική υπηρεσία που βελτιστοποιεί την εμφάνιση αγαθών, λειτουργιών, αξιών και συστημάτων θεσπίζοντας νέες έννοιες και ορισμούς για αυτή τη διαδικασία. Αυτές οι νέες ιδέες και ορισμοί αναπτύσσονται για την επίτευξη αυτού του στόχου .

Σύμφωνα με το Guide Book of Industrial Design, το βιομηχανικό σχέδιο δεν είναι απλώς ένα μέσο για να γίνουν τα αντικείμενα πιο αισθητικά. Μάλλον, είναι μια

στρατηγική για καλύτερη απόδοση συνολικά. Αυτός ο ορισμός βρίσκεται στην εισαγωγή του βιβλίου. Ένας ορισμός του βιομηχανικού σχεδίου είναι «μια βιομηχανική δραστηριότητα που περιλαμβάνει τη δημιουργικότητα και περιλαμβάνει όλα τα είδη αντιληπτικών, φυσικών και λειτουργικών σχέσεων μεταξύ του χρήστη και του προϊόντος». Αυτός ο ορισμός περιγράφει τον βιομηχανικό σχεδιασμό ως «βιομηχανική δραστηριότητα που περιλαμβάνει τη δημιουργικότητα και περιλαμβάνει όλα τα είδη αντιληπτικών, φυσικών και λειτουργικών σχέσεων». Είναι ένα σημαντικό συστατικό της βιομηχανικής προσπάθειας που είναι γνωστή ως δημιουργία νέων προϊόντων (ER et al. 2003).

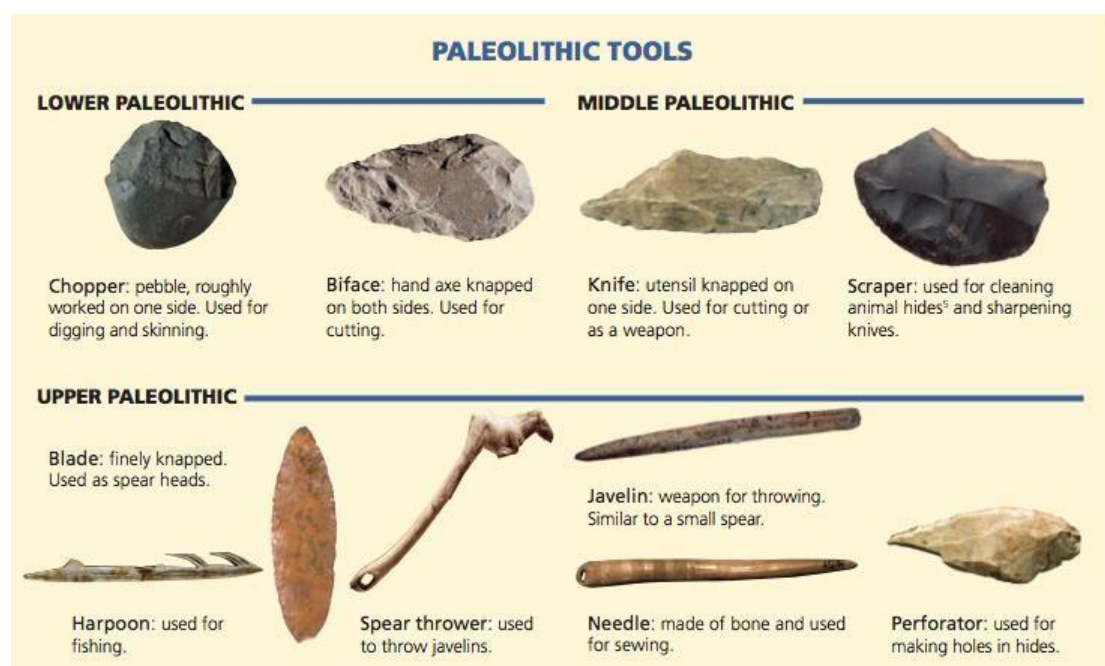
Όπως μόλις διαπιστώθηκε, υπάρχει μια πληθώρα ορολογίας που μπορεί να χρησιμοποιηθεί όταν γίνεται αναφορά στο βιομηχανικό σχέδιο. Αν κάποιος επιθυμεί να επισημάνει έναν κοινό παρονομαστή με βάση τις εξηγήσεις που έχουν δοθεί μέχρι τώρα, μπορεί να πει ότι είναι ένας κλάδος που προωθεί την αλληλεπίδραση μεταξύ χρηστών και σχεδιαστών που προσπαθούν να ικανοποιήσουν τις επιθυμίες των χρηστών. Ο όρος "βιομηχανικός σχεδιασμός" αναφέρεται σε ένα πεδίο σχεδιασμού που αντιμετωπίζει μια ποικιλία προκλήσεων σχεδιασμού και παράγει νέα, χρήσιμα και εφαρμόσιμα αντικείμενα που είναι κατάλληλα για παραγωγή. Η σημειωτική, ή η σημασία της σημειωτικής στη διαδικασία σχεδιασμού, δεν συζητείται καθόλου σε καμία από τις προαναφερθείσες εξηγήσεις. Ωστόσο, η εστίαση στην εγγενή σχέση μεταξύ του προϊόντος και του καταναλωτή, καθώς και η λειτουργία των τελών ποιότητας και των συστημάτων για την παραγωγή ενός προϊόντος, υποδηλώνει τη σημασία και δημιουργεί νόημα. Ο τομέας του βιομηχανικού σχεδιασμού είναι αυτός που δίνει σημαντική έμφαση στη σημειωτική ακριβώς λόγω αυτού του σημείου.

2.1.1. Ιστορία του Βιομηχανικού Σχεδιασμού

Ο σχεδιασμός προηγείται της αυγής της ανθρωπότητας. Οι άνθρωποι ήταν πάντα σε θέση να επινοούν μεθόδους ή να αποκτούν αγαθά που κάνουν την καθημερινή τους ζωή πιο απλή. Από την αρχή του χρόνου, αυτή η συγκυρία δεν ήταν ποτέ διαφορετική από αυτή που είναι τώρα. Για παράδειγμα, κατά την παλαιολιθική περίοδο, άτομα σκόλιζαν βράχους για σκοπούς όπως η αυτοάμυνα ή η συλλογή τροφής (Εικόνα 2.1.). Όταν τα αντικείμενα και οι διαδικασίες σχεδιασμού τοποθετούνται στο πλαίσιο της ιστορίας (Broody και Clark 2009), είναι ευκολότερο να κατανοήσουμε πού ήταν το σχέδιο, πού θα μπορούσε να κατευθυνθεί και πώς θα μπορούσε να ξανασκεφτεί το παρελθόν του.

Οι πόλεις, όπως και οι άνθρωποι που ζουν σε αυτές, η καθεμία έχει τις δικές της ξεχωριστές ιδιότητες και διακρίσεις, στοιχεία και χαρακτηριστικά που είναι εύκολα αναγνωρίσιμα και που μας βοηθούν να διαφοροποιήσουμε τη μια πόλη από την άλλη (Oktay 2002, Ward Thompson 2002).

Ως αποτέλεσμα, οι πόλεις έχουν τις δικές τους μοναδικές ταυτότητες. Οτιδήποτε αναπτύσσεται για χρήση στην αστική περιοχή πρέπει να συνάδει με την ήδη καθιερωμένη αστική ταυτότητα.

Εικόνα 2.1. Εργαλεία στην Παλαιολιθική Περίοδο («The Paleolithic Period», 2015)

«Το σχέδιο είναι πιθανώς ένα από τα πιο διαδεδομένα επαγγέλματα στους σύγχρονους πολιτισμούς», όπως αναφέρεται στο δοκίμιο με τίτλο «The Axiological and Epistemological Foundations of a PDE Program». Σχεδόν όλα στο άμεσο περιβάλλον μας είναι το τελικό αποτέλεσμα κάποιου είδους σχεδιαστικής διαδικασίας. (Restrepo et al. 2004).

Η έλευση της λέξης «βιομηχανικό σχέδιο» και η χρήση της ως ξεχωριστός όρος από την γενική έννοια του σχεδιασμού είναι κάτι που έχει συνδεθεί με τη βιομηχανική επανάσταση. Η περίοδος από το 1760 έως το 1840, γνωστή και ως Βιομηχανική Επανάσταση, ήταν υπεύθυνη για μια σημαντική αλλαγή σε όλο τον κόσμο. Αυτή η αλλαγή περιελάμβανε τη μετάβαση από την αγροτική παραγωγή όπου χρησιμοποιείτο κυρίως ανθρώπινη και ζωική δύναμη, στην τυποποιημένη παραγωγή που βασιζόταν στα μηχανήματα. Αυτό σήμαινε επίσης ότι υπήρξε μια γρήγορη αύξηση της αστικοποίησης, η οποία βοήθησε στην εκπαίδευση των εργαζομένων για τη νεοεμφανιζόμενη αστική βιομηχανία. Σύμφωνα με τον Αγγλικό ορισμό “Industrial Revolution” στο Λεξικό Britannica, η Βιομηχανική Επανάσταση «είναι η διαδικασία μετάβασης από τη γεωργική και βιοτεχνική οικονομία στην κυριαρχία της βιομηχανίας και της μηχανικής παραγωγής στη σύγχρονη ιστορία» (The Editors of Encyclopaedia Britannica 2018). Κατά τον δέκατο όγδοο αιώνα, ενώ η Βιομηχανική Επανάσταση βρισκόταν σε πλήρη εξέλιξη, ο τομέας του βιομηχανικού σχεδιασμού άρχισε να αποκτά σιγά σιγά ενδιαφέρον. Η Βιομηχανική Επανάσταση είχε ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη

της εργοστασιακής παραγωγής και της μαζικής παραγωγής, καθώς και την εκβιομηχάνιση και τον αυτοματισμό.

Σύμφωνα με τα ευρήματα της μελέτης που διεξήχθη από τους Kuen Chang και Simon King, η Βιομηχανική Επανάσταση ήταν υπεύθυνη για μια σημαντική αλλαγή προς τη μαζική παραγωγή παρόμοιων εμπορευμάτων ως αποτέλεσμα της αύξησης των δυνατοτήτων παραγωγής. Για πρώτη φορά, αυτό σήμαινε ότι η πράξη του σχεδιασμού εκτελέστηκε ανεξάρτητα από τη διαδικασία δημιουργίας (Kuen and King 2016). Η ανάπτυξη της εκβιομηχάνισης επέφερε μια στροφή της προοπτικής προς την παραγωγή. Οι μέθοδοι παραγωγής οδήγησαν σε επέκταση των υφιστάμενων αγορών και προέκυψαν νέες απαιτήσεις στην παραγωγή. Ως απότοκο των εξελίξεων στη βιομηχανία και την τεχνολογία, ο τομέας του βιομηχανικού σχεδιασμού έχει αρχίσει να συγκεντρώνει το ενδιαφέρον από μια διαφορετική ομάδα ατόμων. Η Ευρώπη είδε για πρώτη φορά τον νεωτερισμό και τη μαζική παραγωγή της Αμερικής κατά τη διάρκεια της Μεγάλης Έκθεσης, που έλαβε χώρα στη Βρετανία το έτος 1851. Το έτος 1853, ο Jacques-Eugene Armengaud δημοσίευσε την πρώτη έκδοση του βιβλίου Industrial Design, όπου παρουσίασε ολόκληρη την πορεία του μηχανολογικού, μηχανικού και αρχιτεκτονικού σχεδίου. Αυτό το βιβλίο εκπαίδευσε τους αναγνώστες σε πολλές μεθόδους για τη δημιουργία και το σχεδιασμό εξοπλισμού.

Η Deutscher Werkbund δημιουργήθηκε το 1907. Είναι μια ομάδα στη Γερμανία που περιελάμβανε σχεδιαστές, καλλιτέχνες και αρχιτέκτονες ως μέλη ("Basic Information of Deutscher Werkbund," n.d.). Αυτή η σχέση συνέβαλε σημαντικά στην ανάπτυξη τόσο στο τομέα του βιομηχανικού σχεδιασμού όσο και στη Σχολή Σχεδίου του Bauhaus. Ο Joseph Clause Sinel, ένας σχεδιαστής από τη Νέα Ζηλανδία, ήταν το πρώτο άτομο που χρησιμοποίησε τη φράση "βιομηχανικό σχέδιο" ως όρο. Αυτό συνέβη το 1919. Οι βιομηχανικοί σχεδιαστές ήρθαν στο προσκήνιο μετά από αυτή τη χρονική περίοδο και άρχισαν να είναι υπεύθυνοι για το σχεδιασμό ειδών μαζικής παραγωγής όπως τρένα, οχήματα και ηλεκτρικές συσκευές. Το 1926, ο Walter Dorwin Teague ίδρυσε τα πρώτα στούντιο σχεδιασμού στις Ηνωμένες Πολιτείες (Gantz 2014).

Κατά τη διάρκεια της Μεγάλης Ύφεσης, η οποία διήρκεσε από το 1930 έως το 1950, οι βιομηχανικοί σχεδιαστές αναγκάστηκαν να κάνουν τις τεχνικές κατασκευές τους πιο αποτελεσματικές για να παραμείνουν ανταγωνιστικοί, ενώ το 1934, είδαν μια σημαντική πρόοδο στον τομέα τους. Ο Herbert Read δημιούργησε την πρώτη και πιο σημαντική ιδέα, ότι ένα εργοστάσιο θα πρέπει να διαμορφώνεται στην προσωπικότητα ενός καλλιτέχνη και όχι το αντίστροφο. Το 1951, η Matsushita Electric Industrial Co., Ltd. ίδρυσε στην Ιαπωνία ένα τμήμα σχεδιασμού παραγωγής (Kuen and King 2016).

Το 1965, η Εταιρεία Βιομηχανικών Σχεδιαστών της Αμερικής (IDSA) ιδρύθηκε ως επαγγελματική οργάνωση. Από τη δεκαετία του 1980 έως τη δεκαετία του 2000, ο τομέας του βιομηχανικού σχεδιασμού μπόρεσε να κάνει σημαντικά βήματα μπροστά χάρη στην πρόοδο της τεχνολογίας και τη διάδοση του Διαδικτύου. Η Επιτροπή Επαγγελματικής Πρακτικής εξέδωσε το 2015 έναν νέο ορισμό του βιομηχανικού σχεδίου, ο οποίος είχε ως εξής: «ο βιομηχανικός σχεδιασμός είναι μια στρατηγική

διαδικασία επίλυσης προβλημάτων που οδηγεί σε υψηλότερη ποιότητα ζωής μέσω καινοτόμων προϊόντων, συστημάτων, υπηρεσιών και εμπειριών».

2.1.2. Παγκόσμιος Οργανισμός Σχεδιασμού (WDO)

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Σχεδιασμού (WDO), ο οποίος ιδρύθηκε για πρώτη φορά το 1957 με διαφορετική ονομασία, το Συμβούλιο Εταιρειών Βιομηχανικού Σχεδιασμού (ICSID), είναι ο παγκόσμιος οργανισμός σχεδιασμού του οποίου στόχος είναι να αυξήσει τα επίπεδα γνώσης των ανθρώπων σχετικά με θέματα που σχετίζονται με το σχεδιασμό.

Σύμφωνα με τον ιστότοπο του οργανισμού (World Design Organisation, 2019), τα ακόλουθα είναι πώς ορίζουν τη δουλειά που κάνουν:

«Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Σχεδιασμού (WDO), παλαιότερα γνωστός ως Διεθνές Συμβούλιο Εταιρειών Βιομηχανικού Σχεδιασμού (ICSID), είναι ένας διεθνής, μη κυβερνητικός οργανισμός που ιδρύθηκε το 1957 για να προωθήσει το επάγγελμα του βιομηχανικού σχεδίου και την ικανότητά του να παράγει καλύτερα προϊόντα, συστήματα, υπηρεσίες και εμπειρίες, καλύτερες επιχειρήσεις και βιομηχανία, και τελικά καλύτερο περιβάλλον και κοινωνία» («WDO About» 2019).

Ακολουθεί μια συνοπτική εξήγηση των ιστορικών γεγονότων εντός του Παγκόσμιου Οργανισμού Σχεδιασμού.

Ο Jacques Vienot πρότεινε για πρώτη φορά την ιδέα για τη δημιουργία του Παγκόσμιου Οργανισμού Σχεδιασμού το έτος 1953. Ωστόσο, ο οργανισμός πρωτοκολλήθηκε στο Παρίσι με το όνομα Διεθνές Συμβούλιο Εταιρειών Βιομηχανικών Σχεδιαστών. Από το 2007, η ημέρα της 29ης Ιουνίου έχει αναγνωριστεί ως Παγκόσμια Ημέρα Βιομηχανικών Σχεδιαστών σε όλο τον κόσμο προς τιμήν της ημέρας ίδρυσης του Παγκόσμιου Οργανισμού Σχεδιασμού. Το 1959, το όνομα του οργανισμού άλλαξε σε Διεθνής Οργανισμός Εταιρειών Βιομηχανικού Σχεδιασμού και μέχρι εκείνη τη στιγμή, είχε επεκταθεί σε 23 μέλη από 17 διαφορετικά έθνη.

Το Διεθνές Κέντρο για την Επίλυση Επενδυτικών Διαφορών (ICSID) είχε περισσότερα από 30 έθνη εκπροσωπούμενα μεταξύ των 40 μελών του μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1960. Το 1963, η ICSID έλαβε τον βαθμό του ειδικού συμβούλου από την UNESCO. Μεταξύ 1964 και 1968, το Διεθνές Συμβούλιο για την Τυποποίηση της Εκπαίδευσης στο Σχεδιασμό (ICSID) φιλοξένησε συνολικά τέσσερα σεμινάρια σε τέσσερα διαφορετικά έθνη, καθένα από τα οποία επικεντρώθηκε στο θέμα των ακαδημαϊκών προτύπων στο σχεδιασμό (Αργεντινή, ΗΠΑ, Γερμανία και Βέλγιο). Οι εφαρμογές και οι προτάσεις που χρησιμοποιήθηκαν στον τομέα του βιομηχανικού σχεδιασμού έπρεπε να τυποποιηθούν σύμφωνα με τον πρωταρχικό στόχο αυτών των σεμιναρίων.

Εικόνα 2.2. Το λογότυπο της ICSID από το 1970 έως το 1980 (World Design Organization, 2019)

Το 1971, το ICSID φιλοξένησε το πρώτο του διεθνές σεμινάριο, το οποίο ήταν μια νέα μορφή σεμιναρίου γνωστό ως Interdesign Workshop. Αυτό το σεμινάριο έφερε έμπειρους βιομηχανικούς σχεδιαστές από όλο τον κόσμο για να συνεργαστούν σε θέματα σχεδιασμού και η πόλη του Μινσκ χρησίμευσε ως τοποθεσία για το εργαστήριο. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Σχεδιασμού έφτασε σε ένα σημείο καμπής στην ιστορία του με το εργαστήριο Interdesign. Αυτό το εργαστήριο θεωρείται σημαντικό ορόσημο στην ιστορία του Παγκόσμιου Οργανισμού Σχεδιασμού. Όταν το Συνέδριο του Κιότο φιλοξενήθηκε από την Ένωση Βιομηχανικών Σχεδιαστών της Ιαπωνίας το 1973, ήταν η πρώτη φορά που ο κόσμος του ICSID συγκέντρωσε τις σχεδιαστικές κουλτούρες του δυτικού και του ασιατικού κόσμου, συμμετέχοντας μάλιστα 2.000 άτομα.

Εικόνα 2.3. Αναθεωρημένο λογότυπο του Παγκόσμιου Οργανισμού Σχεδιασμού

Στο πρώτο κοινό συνέδριο που πραγματοποιήθηκε από το International Council of Interior Architects and Designers (IFI), το International Council of Graphic Design Associations (ICOGRADA) και το International Society of Interior Designers (ICSID) το 1981 στο Ελσίνκι της Φινλανδίας, οι τρεις οργανισμοί κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι θα συνέχιζαν να εργάζονται μαζί σε ένα πιο οικείο επίπεδο τα επόμενα χρόνια. Το 1985, η ICSID, η ICOGRADA και η UNESCO συνεργάστηκαν για να οργανώσουν τον πρώτο συνεταιριστικό διασχεδιασμό, στόχος του οποίου ήταν η ανάπτυξη βασικού ιατρικού εξοπλισμού για τις αναπτυσσόμενες χώρες.

Καθ' όλη τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990, το Διεθνές Κέντρο για την Επίλυση Επενδυτικών Διαφορών (ICSID) συνέχισε να διοργανώνει συνέδρια και διασχεδιασμούς σε πολλές διαφορετικές χώρες, προκειμένου να συνεχίσει να διατηρεί το προφίλ του στη διεθνή σκηνή. Δεν είχαν σκεφτεί ποτέ πριν την ιδέα περί προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας ή του σχεδιασμού τους.

Το 2003, η ICSID και η ICOGRADA άρχισαν να θέτουν το πλαίσιο για αυτό που τελικά θα γινόταν η Διεθνής Συμμαχία Σχεδιασμού (IDA). Μετά από μια σειρά διαδοχικών ετών, η Διεθνής Ομοσπονδία Αρχιτεκτόνων και Σχεδιαστών Εσωτερικών Χώρων (IFI) εντάχθηκε τελικά σε αυτή τη συμμαχία το 2008.

Σε αναγνώριση του χρυσού ιωβηλαίου του Διεθνούς Συμβουλίου Εταιρειών Βιομηχανικού Σχεδιασμού (ICSID), η 29η Ιουνίου εορτάζεται παγκοσμίως ως η Παγκόσμια Ημέρα Βιομηχανικού Σχεδιασμού κάθε χρόνο από το 2007. (ICSID). Αυτή η εκδήλωση πραγματοποιείται για να επιστήσει την προσοχή στον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει ο βιομηχανικός σχεδιασμός στην ανάπτυξη πολλών κλάδων, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών, της κοινωνίας, του πολιτισμού και του περιβάλλοντος.

Το 2008 ήταν η αφετηρία για την έναρξη των προσπαθειών για την οικοδόμηση ενός μηχανισμού για την απονομή του τίτλου της «Παγκόσμιας Πρωτεύουσας Σχεδιασμού». Ο όρος επιλέχθηκε για να αναγνωρίσει τα επιτεύγματα των πόλεων που έκαναν χρήση του σχεδιασμού για να βελτιώσουν τη ζωή των πολιτών τους και να βρουν λύσεις σε προβλήματα που σχετίζονται με την οικονομία, την κοινωνία, τον πολιτισμό και το περιβάλλον. Δεδομένου ότι αυτή η τιμή απονεμήθηκε πρόσφατα στην πόλη του Τορίνο που είναι πλέον επίσημα γνωστό ως «Παγκόσμια Πρωτεύουσα Σχεδιασμού». ("WDO, Community, World Σχεδιασμός Partners" 2019).

Το 2012, ο οργανισμός είχε την ιδέα να δημιουργήσει ένα κίνητρο για έργα βιομηχανικού σχεδιασμού ονομάζοντας ένα βραβείο με το όνομά του, που ονομάζεται Globe Design Impact Prize. Ο στόχος του βραβείου είναι να βελτιώσει το βιοτικό επίπεδο για έναν αρκετά μεγάλο αριθμό ανθρώπων σε διάφορες τοποθεσίες σε όλο τον κόσμο.

Το Community Cooker concept ανακηρύχθηκε νικητής του πρώτου διαγωνισμού World Design Impact Prize.

Μετά τη διάλυση της International Design Alliance (IDA) το 2013, η ICSID επικέντρωσε εκ νέου τις προσπάθειές της στην ανάπτυξη καινοτόμων μοντέλων για διεθνείς συνεργασίες με οργανισμούς που εμπλέκονται ενεργά στο επάγγελμα του βιομηχανικού σχεδιασμού. Τα World Design Talks είναι μια σειρά σεμιναρίων που παρουσιάστηκαν για πρώτη φορά το 2016. Προκειμένου να αντιμετωπιστούν περιφερειακά προβλήματα όπως η ταχεία αστικοποίηση, η κλιματική αλλαγή και η μετανάστευση, αυτά τα σεμινάρια χρησιμοποιούν μια προσέγγιση προσανατολισμένη στον σχεδιασμό για την επίλυση προβλημάτων.

Μετά την αλλαγή ονόματος την 1η Ιανουαρίου 2017, το Διεθνές Κέντρο για την Επίλυση Επενδυτικών Διαφορών (ICSID) είναι πλέον επίσημα γνωστό ως Παγκόσμιος Οργανισμός Σχεδιασμού. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Σχεδιασμού (WDO) υποβλήθηκε πρόσφατα σε μια εκστρατεία αλλαγής επωνυμίας, η οποία περιλαμβάνει την αλλαγή του ονόματός του από Διεθνές Συμβούλιο Εταιρειών Βιομηχανικού Σχεδιασμού σε Παγκόσμιο Οργανισμό Σχεδιασμού. Προηγουμένως, ήταν γνωστό ως Διεθνές

Συμβούλιο Εταιρειών Βιομηχανικού Σχεδιασμού. Λόγω αυτής της αλλαγής, η εταιρεία είναι πλέον σε καλύτερη θέση να εκπροσωπήσει κατάλληλα το όραμα και τους στόχους της. Ειπώθηκε μάλιστα, ότι «η συνηγορία, η προώθηση και η ανταλλαγή γνώσεων σχετικά με την καινοτομία που βασίζεται στον βιομηχανικό σχεδιασμό που έχει τη δυνατότητα να οικοδομήσει έναν καλύτερο κόσμο» ήταν η δήλωση αποστολής τους (ιστορία του Παγκόσμιου Οργανισμού Σχεδιασμού, 2019). Στόχος τους ήταν να «χτίσουν μια κοινωνία στην οποία ο σχεδιασμός εμπλουτίζει την οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική και περιβαλλοντική ποιότητα ζωής».

Προκειμένου να πραγματοποιηθεί αυτό το όραμα και να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, η WDO συγκάλεσε μέλη της διεθνούς κοινότητας βιομηχανικών σχεδιαστών για να εργαστούν από κοινού σε μια ποικιλία από συνεργατικά έργα. Μερικά παραδείγματα αυτών των έργων περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την Παγκόσμια Πρωτεύουσα Σχεδιασμού (WDC), τις Παγκόσμιες Ομιλίες Σχεδιασμού (WDT), την Παγκόσμια Ημέρα Βιομηχανικού Σχεδιασμού (WIDD) και τους Παγκόσμιους Συνεργάτες Σχεδιασμού (WDP).

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Σχεδιασμού λαμβάνει βοήθεια από μια μεγάλη ποικιλία άλλων ομάδων που εργάζονται για τους ίδιους στόχους με αυτούς. Εταιρείες όπως η Autodesk, η Mercedes, η Continuum και η Compal είναι παραδείγματα ορισμένων από αυτές τις επιχειρήσεις.

Εταιρείες όπως η Microsoft, το MIT Press, το Montréal International, η Nestlé, το New Cities Foundation (NCF), η Rado, η Tupperware και το University of Brighton είναι μόνο μερικοί από τους οργανισμούς που έχουν παράσχει οικονομική βοήθεια στο πρόγραμμα ("WDO, Community, World Σχεδιασμός Partners" 2019).

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Σχεδιασμού εργάζεται σκληρά για να αναπτύξει έναν ορισμό για το επάγγελμα του βιομηχανικού σχεδιασμού καθώς και έναν κώδικα επαγγελματικής δεοντολογίας στο μεταξύ. Τα πρότυπά τους για την επαγγελματική δεοντολογία περιλαμβάνουν τις πέντε βασικές αρχές που περιγράφονται παρακάτω:

- όφελος του πελάτη
- προς όφελος του χρήστη
- διατήρηση του οικοσυστήματος της γης
- βελτίωση της πολιτιστικής ταυτότητας
- και την ωφελιμότητα του επαγγέλματος.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Σχεδιασμού εντόπισε τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών ("Sustainable Development Goals: Sustainable Development Knowledge Platform" 2019), οι οποίοι είναι ένα σύνολο 17 στόχων με 169 αντίστοιχους στόχους που συμφωνήθηκαν από τις χώρες μέλη του ΟΗΕ για την επίλυση ορισμένων από τις μεγαλύτερες προκλήσεις του κόσμου, όπως η πρόληψη της φτώχειας και της πείνας, η παροχή ίσης πρόσβασης στην εκπαίδευση για όλους και η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Σχεδιασμού δημιούργησε τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών ("Sustainable

Development Goals: Sustainable Development Knowledge Platform"). Προκειμένου να εκπληρώσει την αποστολή του για «σχεδιασμό για ένα καλύτερο περιβάλλον και κοινωνία», ο Παγκόσμιος Οργανισμός Σχεδιασμού δημιούργησε τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (UN Sustainable Development Goals). Κάθε μέρα που περνά, όχι μόνο οι χώρες και οι κυβερνήσεις, αλλά και η κοινωνία και ο επιχειρηματικός τομέας ενστερνίζονται αυτούς τους στόχους και ερευνούν στρατηγικές για να βελτιώσουν τη συλλογική ευεξία και την ποιότητα ζωής τους. Αυτό συμβαίνει σε όλο τον κόσμο. ("WDO, Community, World Σχεδιασμός Partners" 2019).

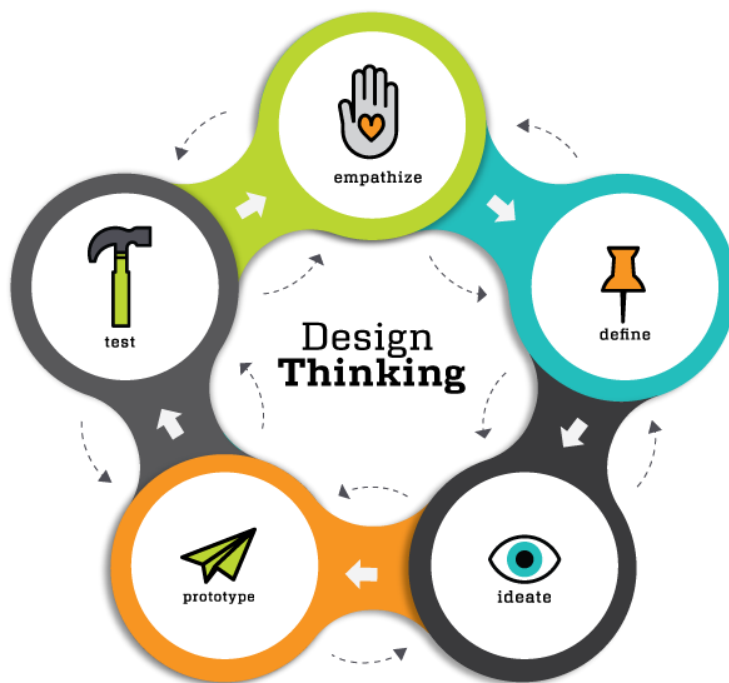
Μετά από 62 χρόνια, ο οργανισμός έχει επί του παρόντος περισσότερα από 170 μέλη, που προέρχονται από σαράντα διαφορετικά έθνη. Η λίστα μελών της Τουρκίας έχει 13 άτομα, γεγονός που την καθιστά το κράτος μέλος του οργανισμού με τον υψηλότερο συνολικό αριθμό μελών. Οι κατευθυντήριες αρχές του οργανισμού, οι οποίες έχουν τελειοποιηθεί και μάλιστα τελειοποιηθεί σε όλη τη διάρκεια της ύπαρξής του, έχουν χρησιμεύσει για να παρακινήσουν, να ενεργοποιήσουν και να τονώσουν τους σχεδιαστές. Ως αποτέλεσμα της αποδοχής από τον οργανισμό των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης που καθορίστηκαν από τα Ηνωμένα Έθνη, η δήλωση αποστολής του οργανισμού αναθεωρήθηκε ως «οικοδόμηση ενός καλύτερου περιβάλλοντος και κοινωνίας».

2.2. Διαδικασία Σχεδιαστικής Σκέψης και Μέθοδοι στο Βιομηχανικό Σχέδιο

Μια διαδικασία που ικανοποιεί τις ανάγκες της αγοράς με την παραγωγή ενός τελικού προϊόντος ή σχεδιαστικής λύσης αναφέρεται ως σχέδιο. Ακολουθεί μια επεξήγηση της διαδικασίας σχεδιασμού που μπορείτε να βρείτε στο βιβλίο Design Thinking:

Η διαδικασία σχεδιασμού απαιτεί υψηλό επίπεδο δημιουργικής δέσμευσης, αλλά με τρόπο που ρυθμίζεται και καθοδηγείται από τη διαδικασία, έτσι ώστε να ανακατευθύνεται προς τη δημιουργία μιας εφικτής, πρακτικής λύσης στην πρόκληση του σχεδιασμού, την επίτευξη ή την υπέρβαση των δηλωμένων στόχων (Ambrose 2010:10-11).

Σε αυτό το μέρος του άρθρου, θα συζητήσουμε τη διαδικασία σχεδιαστικής σκέψης καθώς και μερικές από τις στρατηγικές που χρησιμοποιούνται σε όλη τη διαδικασία σχεδιασμού.

Εικόνα 2.4. Σχεδιαστική Διαδικασία Σκέψης (Ακαδημία, 2015)

2.2.1. Έμφαση

Η ενσυναίσθηση είναι ένα ουσιαστικό συστατικό σε ανθρωποκεντρικές διαδικασίες σχεδιασμού όπως το Design Thinking. Μέσω της ενσυναίσθησης, οι στοχαστές του σχεδιασμού είναι σε θέση να βάλουν τις δικές τους προκαταλήψεις για τον κόσμο στην άκρη, προκειμένου να κατανοήσουν βαθύτερα τους χρήστες και τις απαιτήσεις που έχουν.

Αφού σκιαγραφηθεί και επικυρωθεί η σύντομη περιγραφή, ένας σχεδιαστής θα αρχίσει να ψάχνει για υλικά που μπορεί να συμπεριληφθούν στο στάδιο της δημιουργικής διαδικασίας που είναι γνωστό ως το στάδιο της ιδέας. Αυτή η αναζήτηση μπορεί να λάβει τη μορφή μιας ποσοτικής ανάλυσης με τη χρήση στατιστικών στοιχείων ή μιας ποιοτικής έρευνας με τη χρήση πληροφοριών που συγκεντρώθηκαν για το εν λόγω άτομο. Ως τεχνική μπορεί να χρησιμοποιηθεί είτε η επιτραπέζια έρευνα είτε η έρευνα που διεξάγεται στο πεδίο. Χρησιμοποιώντας πληροφορίες όπως προφίλ καταναλωτών, δεδομένα συγκριτικής αξιολόγησης και διαδικασίες παραγωγής, ο σκοπός αυτής της έρευνας είναι να περιγράψει την ιδέα .

Ο όρος «έρευνα» μπορεί να χωριστεί σε δύο κατηγορίες: πρωτογενή έρευνα και δευτερογενή έρευνα. Τα σχόλια μπορούν να συγκεντρωθούν από έργα που είχαν γίνει στο παρελθόν για τον ίδιο πελάτη ή πελάτες που είναι συγκρίσιμοι με τον καταναλωτή που ερευνάται. Αυτό το είδος ανατροφοδότησης θεωρείται κύρια πηγή έρευνας. Αυτή η ανατροφοδότηση χρησιμεύει ως σημείο εκκίνησης για τον προσδιορισμό του τι λειτουργεί και τι όχι στο πλαίσιο της επιλεγμένης ομάδας στόχου.

2.2.2. Καθορισμός

Κατά την έναρξη της διαδικασίας σχεδιασμού, οι βιομηχανικοί σχεδιαστές λαμβάνουν υπόψη τόσο τις προκλήσεις του σχεδιασμού όσο και τις απαιτήσεις του τελικού χρήστη. Πριν ξεκινήσετε τη διαδικασία σχεδιασμού, το πρώτο βήμα είναι να προσδιορίσετε την πρόκληση σχεδιασμού. Αυτό ισχύει τόσο σε εκπαιδευτικό περιβάλλον όσο και σε επαγγελματικό περιβάλλον.

Οι βιομηχανικοί σχεδιαστές συχνά ξεκινούν τη διαδικασία σχεδιασμού εστιάζοντας στις προσδοκίες των πελατών και στο τι θέλει ο χρήστης. Ωστόσο, εάν επιθυμούν να προτείνουν μια ιδέα από την αρχή, θα επικεντρωθούν στη σχεδιαστική πρόκληση που εντοπίζουν. Είναι σημαντικό να έχουμε πλήρη κατανόηση των απαιτήσεων του καταναλωτή. Σε σχέση με αυτό το θέμα, οι βιομηχανικοί σχεδιαστές έχουν πρόσβαση σε μια ποικιλία μεθοδολογιών, συμπεριλαμβανομένου του καταιγισμού ιδεών και της παρατήρησης. Επειδή η παρακολούθηση της πρόκλησης σχεδιασμού στο πεδίο είναι τόσο ουσιαστικό μέρος της διαδικασίας σχεδιασμού, η τεχνική της παρατήρησης είναι συχνά η κύρια προσέγγιση που χρησιμοποιείται από όλους τους σχεδιαστές. Στο βήμα «Ορισμός», οι σχεδιαστές συγκεντρώνουν όλη τη γνώση που έχουν αναπτύξει και αποκτάει στο προηγούμενο στάδιο.

Η τεχνική του καταιγισμού ιδεών παίζει επίσης σημαντικό ρόλο στη διαδικασία σχεδιασμού. Οι σχεδιαστές μπορούν να επιλέξουν να συναντηθούν μεταξύ τους ή να σχηματίσουν ομάδες προκειμένου να συμμετάσχουν σε καταιγισμό ιδεών. Πριν ξεκινήσουν τη διαδικασία σχεδιασμού, οι σχεδιαστές μπορεί να συντάξουν μια σύνοψη σχεδίου για να χρησιμεύσει ως οδηγός. Από την άλλη πλευρά, ο πελάτης μπορεί να παρέχει μια σύντομη ενημέρωση που περιγράφει λεπτομερώς τις προσδοκίες του πελάτη. Μια σύντομη ενημέρωση θα πρέπει να περιέχει τις ακόλουθες πληροφορίες: σκοπό, χρήση, γεωγραφικές περιοχές, κοινό που προορίζεται και κλειδιά αναγνώρισης για τον πελάτη, όπως ουσιαστικά, χρώματα και επίθετα (Ambrose 2010:14).

2.2.3. Ιδεολογία

Στο στάδιο της ιδέας, οι πληροφορίες που αποκτήθηκαν από τους σχεδιαστές μέσω της έρευνας που έγινε στην προηγούμενη φάση μετατρέπονται σε οπτική σκέψη. Ως αποτέλεσμα των πληροφοριών που συγκεντρώνονται στο στάδιο όπου δίνεται η έμφαση και γίνονται οι ορισμοί, οι σχεδιαστές προετοιμάζονται να ξεκινήσουν το στάδιο που είναι γνωστό ως το στάδιο της ιδέας. Είναι σε θέση να επωφεληθούν από τις συγκεντρώσεις αυτή την περίοδο. Αυτό το επίπεδο αναφέρεται στην Εισαγωγή στη Σκέψη Σχεδίασης: Οδηγός Διαδικασιών ως Ιδεασμός είναι το στάδιο της διαδικασίας σχεδιασμού στο οποίο επικεντρώνεστε στην παραγωγή νέων ιδεών. Στο μυαλό κάποιου, είναι μια αναπαράσταση της διαδικασίας «ευρέσεως» όσον αφορά τις σκέψεις και τα αποτελέσματα. Το Ideation χρησιμεύει τόσο ως καύσιμο όσο και ως υλικό πηγής για τη διαδικασία παραγωγής πρωτοτύπων και παροχής μοναδικών λύσεων στους πελάτες σας (Plattner 2010).

Ο Ιδεασμός είναι ένα βήμα στη διαδικασία σχεδιασμού που απαιτεί από κάποιον να επικεντρωθεί σε μια ιδέα. Είναι μια διαδικασία που περιλαμβάνει την αναζήτηση ιδεών και αποτελεσμάτων μακριά και ευρέως και βοηθά τους σχεδιαστές να κατασκευάσουν πρωτότυπα και να βρουν απαντήσεις σε προβλήματα. Οι σχεδιαστές πρέπει να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν προβλήματα προτού μπορέσουν να βρουν πρωτότυπες λύσεις. Διευρύνει τη φαντασία του χρήστη για την παραγωγή πρώιμων ιδεών σχεδίασης και τον εντοπισμό του καλύτερου τρόπου αντιμετώπισης των δυσκολιών. Το Deate είναι ένα εργαλείο που υποστηρίζει τους σχεδιαστές στην κατανόηση των προκλήσεων και στη χρήση της σχεδιαστικής φαντασίας τους για την κατασκευή λύσεων.

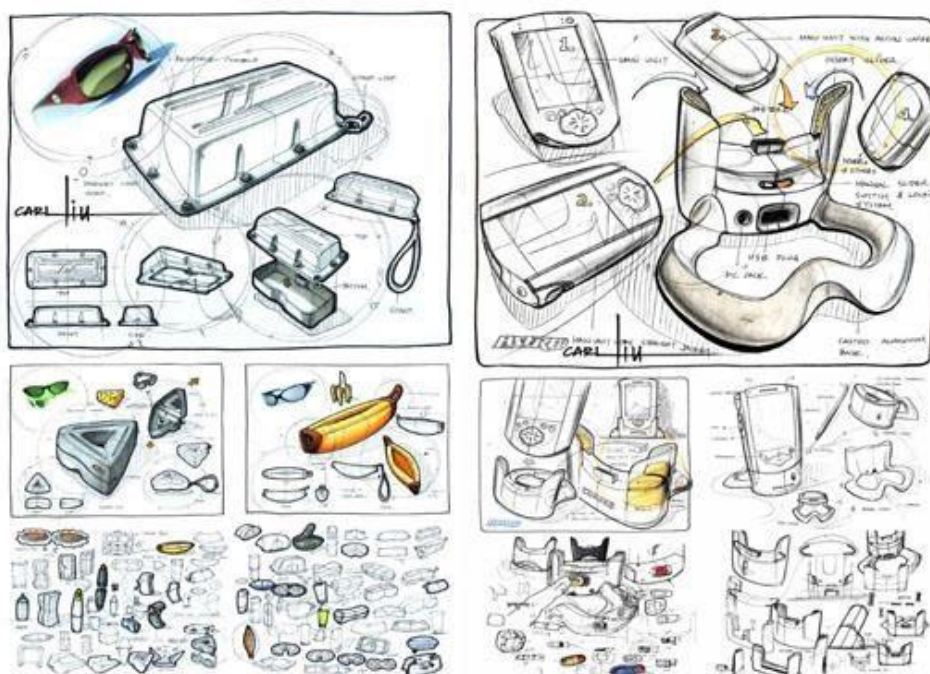
Οι ιδέες δημιουργούνται στον εγκέφαλο των ανθρώπων από τον συνδυασμό της λογικής σκέψης και της φαντασίας τους. Κατά το στάδιο του ιδεασμού, οι σχεδιαστές θα αναπτύξουν σχέδια (εικόνα 2.5) ώστε να κάνουν τις ιδέες τους πιο απτές. Οι πελάτες μπορούν να προσφέρουν στοιχεία για τα σκίτσα, αποτρέποντας τυχόν προβλήματα με τους καταναλωτές.

2.2.4. Πρωτότυπο

Η λειτουργία πρωτότυπου είναι ένα είδος επαναληπτικής γενιάς που βοηθά τους σχεδιαστές να έρθουν πιο κοντά στη βέλτιστη απάντηση σε κάθε δεδομένη πρόκληση. Η λειτουργία πρωτότυπου προσφέρει βοήθεια στις πρώτες φάσεις της διαδικασίας, βοηθώντας τους χρήστες να επικεντρωθούν στα προβλήματά τους και να βρουν μια δημιουργική λύση. Οι σχεδιαστές μπορούν να μετατρέψουν σχεδόν οτιδήποτε σε πρωτότυπο προκειμένου να κερδίσουν υποστήριξη για τη δουλειά τους.

Αντί να ξοδεύουν πολύ χρόνο σε ένα μόνο πρωτότυπο, οι σχεδιαστές θα πρέπει να αρχίσουν να χτίζουν με τις ιδέες τους. Ωστόσο, οι σχεδιαστές πρέπει να προσδιορίζουν τις δοκιμές τους με κάθε πρωτότυπο, ώστε να μπορούν να έχουν απαντήσεις σε ερωτήσεις σχετικά με δοκιμές. Κατά τη φάση της δοκιμής, οι σχεδιαστές θα έχουν την ευκαιρία να συγκεντρώσουν σχόλια κατασκευάζοντας τις έννοιές τους και απαντώντας σε ερωτήσεις δοκιμής.

Είναι δυνατό τα πρωτότυπα, τα οποία είναι λιγότερο δαπανηρά και μειωμένα αντίγραφα του πραγματικού προϊόντος, να κοινοποιηθούν και να δοκιμαστούν είτε εντός της ίδιας της ομάδας, σε άλλα τμήματα ή από μια μικρή ομάδα ατόμων που δεν είναι μέλη της ομάδας σχεδιασμού. Αυτή είναι μια πειραματική φάση και ο στόχος είναι να προσδιοριστεί η καλύτερη δυνατή λύση για καθένα από τα ζητήματα που εντοπίστηκαν κατά τις τρεις προηγούμενες φάσεις.

Εικόνα 2.5. Ideate Sketching (Liu 2011)

2.2.5. Δοκιμή

Η δοκιμαστική λειτουργία παρέχει στους σχεδιαστές σχόλια σχετικά με τα πρωτότυπά τους, επιτρέποντάς τους να αναπτύξουν περισσότερη ενσυναίσθηση για τους τελικούς καταναλωτές των δημιουργιών τους, παρέχοντάς τους επίσης μια άλλη ευκαιρία να παρουσιάσουν τη δουλειά τους. Η απόκτηση κατανόησης της εμπειρίας χρήστη μπορεί να επιτευχθεί δοκιμάζοντας τις επόμενες επαναλήψεις των επαναλαμβανόμενων πρωτοτύπων.

Κατά την περίοδο των δοκιμών των πρωτοτύπων, οι σχεδιαστές και οι αξιολογητές υποβάλλουν το τελικό προϊόν σε μια σειρά αυστηρών δοκιμών, χρησιμοποιώντας τις καλύτερες δυνατές λύσεις. Αυτό είναι το πέμπτο και τελευταίο βήμα του μοντέλου, αλλά σε μια επαναληπτική διαδικασία, τα ευρήματα από τη φάση της δοκιμής χρησιμοποιούνται συχνά για να επαναπροσδιορίσουν ένα ή περισσότερα ζητήματα και να ενημερώσουν τους χρήστες για τις συνθήκες χρήσης. Οι τρόποι με τους οποίους τα άτομα σκέφτονται, συμπεριφέρονται, αισθάνονται και συμπάσχουν μεταξύ τους. Ακόμη και σε αυτό το πρώιμο στάδιο, γίνονται τροποποιήσεις και βελτιώσεις για να αποκλειστούν πιθανές λύσεις σε προβλήματα και να κατανοηθούν όσο το δυνατόν καλύτερα το προϊόν και οι άνθρωποι που το χρησιμοποιούν. Με λίγα λόγια, οι σχεδιαστές ή οι αξιολογητές πραγματοποιούν εξαντλητικές δοκιμές στο τελικό προϊόν χρησιμοποιώντας τις πιο αποτελεσματικές λύσεις που ανακαλύφθηκαν κατά τη διαδικασία του πρωτοτύπου.

2.3. Βιομηχανικό σχέδιο

Πιστεύεται ευρέως ότι ο σχεδιασμός, γενικά, και ο βιομηχανικός σχεδιασμός, ειδικότερα, είναι στοιχεία που συμβάλλουν στη δημιουργία διαφοράς με την καινοτομία σε όλο τον κόσμο. Λόγω της αξίας που παρέχει η εθνική μας ανάπτυξη και των εστιασμένων πολιτικών εξαγωγών που έχουμε θέσει σε εφαρμογή για να ενισχύσουμε την ποσότητα των προϊόντων υψηλής ποιότητας που αποστέλλουμε στο εξωτερικό, το έθνος μας διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διεθνή κοινότητα. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, οι εθνικές βιομηχανικές στρατηγικές μετατοπίζονται σταδιακά προς τη διάθεση μεγαλύτερου μέρους των προϋπολογισμών τους σε επενδύσεις και άλλες μορφές βοήθειας για την έρευνα και την ανάπτυξη προϊόντων υψηλής τεχνολογίας. Για παράδειγμα το 2018, αρκετές επιχειρήσεις αποφάσισαν να επωφεληθούν από το κυβερνητικό κίνητρο. Η πλειοψηφία αυτών των επιχειρήσεων διαθέτει τμήματα σχεδιασμού έρευνας και ανάπτυξης. Φαίνεται ότι οι επιχειρήσεις προσπαθούν να βελτιώσουν την ικανότητά τους για σχεδιασμό προκειμένου να καθιερωθούν ως τρομεροί ανταγωνιστές στην παγκόσμια αγορά εμπορίου. Λόγω της επιρροής της σύγχρονης τεχνολογίας στις μεθόδους παραγωγής, οι παραδοσιακές μέθοδοι δεν επαρκούν πλέον. Ο αντίκτυπος των χαμηλών επιπέδων παραγωγής και τεχνολογίας προστιθέμενης αξίας, καθώς και της αύξησης της εξάρτησης του προϊόντος και της παραγωγής από τον εξοπλισμό παραγωγής, έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια. Η πίεση που προκαλείται από προϊόντα χαμηλών τιμών, ιδιαίτερα εκείνα που παράγονται στην Κίνα με χαμηλό κόστος εργασίας, καθώς και σχετικά υψηλό κόστος εισροών, συνέβαλαν όλα σε αυτήν την τάση. Η οικονομική ανάπτυξη του έθνους μας αναστέλλεται ως αποτέλεσμα αυτής της δύσκολης κατάστασης.

Ένα από τα πιο κρίσιμα στοιχεία είναι ότι αυτές οι τεχνικές που λειτουργούν είναι η τροποποίηση που έγινε στον κώδικα για την υποστήριξη δραστηριοτήτων Έρευνας και Ανάπτυξης (E&A). Αυτή η τροποποίηση προήλθε από το Νόμο για την Υποστήριξη Δραστηριοτήτων Έρευνας, Ανάπτυξης και Σχεδιασμού. Ως συνέπεια, το εύρος των δραστηριοτήτων που μπορεί να υποστηριχθούν από την παρεχόμενη βοήθεια έχει επεκταθεί ώστε να περιλαμβάνει σχεδιασμό και ανάπτυξη.

Οι δραστηριότητες E&A, σχεδιασμός και ανάπτυξη προϊόντων είναι οι πιο βασικές δραστηριότητες που σχετίζονται με τις ικανότητες. Αυτές οι δραστηριότητες θα πρέπει να τονιστούν, αφού δεν αποκτώνται απλώς, προκειμένου να διαφυλαχθούν τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα που έχουν οι οργανισμοί. Για να μπορέσετε να παράγετε παραγωγή αξίας, τοποθέτηση επωνυμίας, ανάπτυξη πρωτότυπων αγαθών, παραγωγή τεχνολογίας, σχεδιασμός βιομηχανικού προϊόντος/μοντέλο χρησιμότητας/παροχή προστασίας πνευματικών δικαιωμάτων με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, μάρκετινγκ, ανάπτυξη προϊόντων, κατασκευή κ.λπ., χρειάζεται καινοτομία στις διαδικασίες. Προκειμένου να πραγματοποιηθεί ένα σχέδιο που θα παράγει αξία, να εκτελέσει τις λειτουργίες που αναμενόταν και να χρησιμοποιήσει αποτελεσματικά τα εργαλεία σχεδιασμού, πρέπει να έχει εξειδικευμένες γνώσεις σε ένα συγκεκριμένο τομέα παραγωγής. Ο βιομηχανικός σχεδιασμός θα πρέπει να ακολουθεί

μια ολιστική προσέγγιση που θα λαμβάνει υπόψη την τεχνική και το υλικό κατασκευής που πρέπει να χρησιμοποιηθούν προκειμένου να μειωθεί το κόστος της διαδικασίας σχεδιασμού. Οι βιομηχανικοί σχεδιαστές θα πρέπει να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο σε αυτή την περίπτωση, διότι το βιομηχανικό σχέδιο είναι κάτι περισσότερο από οπτικό σχέδιο. Οι βιομηχανικοί σχεδιαστές θα πρέπει να αναλάβουν ενεργό ρόλο σε αυτή την περίπτωση, επειδή το βιομηχανικό σχέδιο είναι κάτι περισσότερο από οπτικό σχέδιο (Vayvay 2016).

Η παροχή ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος μέσω του βιομηχανικού σχεδίου ανοίγει το δρόμο για τη δυνατότητα μείωσης του κόστους κατασκευής. Ενισχύει τόσο την ευχαρίστηση των καταναλωτών και την αφοσίωση των πελατών, όσο και την παραγωγή νέων ειδών που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή του ανταγωνισμού στην αγορά. Οι αποτελεσματικές λύσεις σχεδιασμού προϊόντων συνδέονται στενά με σχεδιαστές που αξιολογούν τις προτιμήσεις των καταναλωτών με την πραγματικότητα και οι οποίοι είναι οπαδοί παγκόσμιων και περιφερειακών αγορών.

Η καθολική φύση του βιομηχανικού σχεδίου φέρνει την πειθαρχία στο προσκήνιο. Για παράδειγμα, ο βιομηχανικός σχεδιασμός περιλαμβάνει τον σχεδιασμό προϊόντων, τον σχεδιασμό επίπλων, τον σχεδιασμό υποδημάτων, τον σχεδιασμό συστημάτων, τον σχεδιασμό αυτοκινήτων κ.λπ. Εξαιτίας αυτής της κατάστασης, οι βιομηχανίες χρειάζονται τις υπηρεσίες σχεδιαστών που εστιάζουν σε αυτό το συγκεκριμένο θέμα. Ο κόσμος, οι κάτοικοί του και η τεχνολογική πρόοδος προχωρούν με το πέρασμα της κάθε μέρας. Οι βιομηχανικοί σχεδιαστές είναι σε θέση να παρέχουν στις επιχειρήσεις των πελατών τους τη διάκριση και την πρωτοτυπία που χρειάζονται, ώστε να μην γίνονται άσχετοι στις αντίστοιχες αγορές τους.

Αυτή η διαφοροποίηση και η μοναδική ποιότητα μπορεί να διαφυλαχθεί με την καταχώριση ενός υποδείγματος χρησιμότητας, ενός διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή ενός εμπορικού σήματος, μεταξύ άλλων νομικών μηχανισμών. Η προστασία των βιομηχανικών σχεδίων διέπεται από το νομοθετικό διάταγμα αριθ. 2417/1996, το οποίο ψηφίστηκε το 1996 και τέθηκε σε ισχύ την ίδια χρονιά. Προκειμένου να πληρούν τις προϋποθέσεις για μια εγγραφή βιομηχανικού σχεδίου σύμφωνα με το νομοθετικό διάταγμα αριθ. 2417, το εν λόγω προϊόν πρέπει να είναι και νέο και να διακρίνεται από άλλα παρόμοια προϊόντα. Είναι δυνατό ένα σχέδιο να θεωρηθεί πρωτότυπο εάν δεν παρουσιαστεί στη Ελληνική Ακαδημία Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (EABI) πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης. Αποκαλύψεις ή παρουσιάσεις που αποκαλύπτονται στο κοινό εντός ενός έτους από την ημερομηνία εφαρμογής δεν θα έχουν αντίκτυπο στην παρούσα εφεύρεση. Το γεγονός ότι η συνολική εντύπωση που δημιουργεί ένα σχέδιο σε έναν μορφωμένο χρήστη είναι διαφορετική από τη συνολική εντύπωση που αφήνει οποιοδήποτε γνωστό σχέδιο σε αυτόν τον χρήστη υποδηλώνει ότι το εν λόγω σχέδιο έχει μια μοναδική προσωπικότητα. Η διάρκεια προστασίας που παρέχεται με την καταχώριση βιομηχανικού σχεδίου είναι είκοσι πέντε χρόνια, με μεταγενέστερη πενταετή ανανέωση που αρχίζει από την ημέρα υποβολής της αίτησης. Μόνο τα έθνη στα οποία είναι καταχωρισμένα τα βιομηχανικά σχέδια έχουν δικαίωμα νομικής προστασίας για αυτά. Από αυτή την άποψη, τα όρια της Ελλάδας είναι τα μόνα μέρη

όπου μπορεί να χρησιμοποιηθεί νόμιμα ένα βιομηχανικό σχέδιο που έχει καταχωριστεί στην Ελλάδα. Απαιτείται ο αιτών να έχει εγγραφή σχεδίου και υποδείγματος σε καθεμία από τις χώρες στις οποίες θα εξαχθούν τα είδη σε περίπτωση που ο αιτών θα εξάγει προϊόντα που έχουν δημιουργηθεί μοναδικά από αυτόν (ΤΡΙ 1995).

2.3.1.Βιομηχανικός σχεδιασμός στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα ο αρμόδιος φορέας για την προστασία των βιομηχανικών προϊόντων και σχεδίων καθώς και των εμπορικών τους λογοτύπων είναι ο Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ΟΒΙ).

Εικόνα 2.6.Λογότυπο ΟΒΙ

Ο ΟΒΙ δημιουργήθηκε το 1987 και κατά τη διάρκεια της χρονιάς προσέλαβε και εκπαιδευσε 25 άτομα. Ο Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας είναι ο αποκλειστικά αρμόδιος φορέας στην Ελλάδα για την κατοχύρωση των εφευρέσεων και την καταχώριση των βιομηχανικών σχεδίων & υποδειγμάτων καθώς επίσης για θέματα τεχνολογικής πληροφόρησης και μεταφοράς τεχνολογίας. Ο Οργανισμός είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, οικονομικά ανεξάρτητο και διοικητικά αυτοτελές. Ο ΟΒΙ διοικείται από 7-μελές Διοικητικό Συμβούλιο και διευθύνεται από τον Γενικό Διευθυντή.

Ο κύριος σκοπός του έγκειται στην τεχνολογική ανάπτυξη καθώς και τη βιομηχανική της χώρας κάνοντας χρήση των παρακάτω αρμοδιοτήτων:

1. Καταχώριση συμβάσεων μεταφοράς τεχνολογίας.
2. Συνεργασία με ομοειδείς και διεθνείς οργανισμούς, καθώς και ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς της χώρας.
3. Τέλος, δυνατότητα χορήγησης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, διπλωμάτων τροποποίησης και πιστοποιητικών υποδείγματος χρησιμότητας, καθώς και γνωμοδότηση κατά το άρθρο 13,για τις μη συμβατικές άδειες εκμετάλλευσης.

Ειδικότερα, ασχολείται με τα εξής:

Για την κατοχύρωση των εφευρέσεων στην Ελλάδα χορηγεί:

- Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας, Πιστοποιητικά Υποδείγματος Χρησιμότητας, Πιστοποιητικά Κατάθεσης Μετάφρασης Ευρωπαϊκού Διπλώματος Ευρεσιτεχνίας και άλλους τίτλους προστασίας.
- Για την καταχώριση των (βιομηχανικών) σχεδίων και υποδειγμάτων στην Ελλάδα χορηγεί σχετικό πιστοποιητικό προστασίας.
- Λειτουργεί ως γραφείο παραλαβής αιτήσεων για την κατοχύρωση των ευρεσιτεχνιών και την καταχώριση των (βιομηχανικών) σχεδίων στο εξωτερικό.
- Καταχωρεί επίσης τα Εμπορικά Σήματα (Ν. 4796/2021, ΦΕΚ 63, 17.04.2021, άρθρα 33-48 και ΚΥΑ 48793/ΦΕΚ2416/16.05.2022).
- Παρέχει τεχνολογική πληροφόρηση για τεχνικά, βιβλιογραφικά και άλλα στοιχεία από Δ.Ε. της Ευρώπης, των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας.
- Καταχωρεί Συμβάσεις Μεταφοράς Τεχνολογίας.
- Παρέχει συμβουλές και γνωμοδοτήσεις στο κοινό του, συνεργάζεται με ομοειδείς και άλλους Οργανισμούς διεθνώς, για θέματα βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, εκδίδει το Ειδικό Δελτίο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας και άλλα ενημερωτικά έντυπα.

Ο ΟΒΙ δημιούργησε την Ελληνική Ακαδημία Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ΕΑΒΙ). Είναι μια υπηρεσία του ΟΒΙ που στοχεύει στην εκπαίδευση και των κατάρτιση, καθώς και την ανταλλαγή γνώσεων και ιδεών των επαγγελματιών της χώρας.

Η ΕΑΒΙ διοργανώνει σεμινάρια, συνέδρια, workshops και προγράμματα e-learning.

Η Ελληνική Ακαδημία Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ΕΑΒΙ) ιδρύθηκε με το υπ' αριθμόν 31/2019 Προεδρικό Διάταγμα (ΦΕΚ Α' 56/5.4.2019) για να πετύχει τους στόχους της και διοικείται από 5μελές Διοικητικό Συμβούλιο.

Εικόνα 2.7. Λογότυπο της ΕΑΒΙ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑ/ΣΗΜΕΙΩΤΙΚΗ ΣΤΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

Είναι γνωστό ότι η αισθητική παίζει σημαντικό ρόλο στην καθημερινότητά μας. Τα πράγματα έχουν ένα σχέδιο στο εσωτερικό που τα κάνει να τραβούν την προσοχή μας και να μας επηρεάζουν όταν τα βλέπουμε για πρώτη φορά. Η δημιουργία μιας ευχάριστης εμφάνισης είναι ένας από τους πρωταρχικούς στόχους του σχεδιασμού.

Υπάρχει στενή σύνδεση μεταξύ των ιδεών του σχεδιασμού και του οράματος. Όταν κοιτάμε κάτι, τα μάτια και ο εγκέφαλός μας συνεργάζονται για να σχηματίσουν μια εικόνα του τι συμβαίνει στο περιβάλλον μας. Αυτός είναι ο επιστημονικός ορισμός της όρασης. Βλέποντας είναι η αίσθηση που μας επιτρέπει να ανιχνεύσουμε και να αναγνωρίσουμε τον κόσμο γύρω μας. Στην πραγματικότητα, υπάρχουν περιπτώσεις που βιώνουμε πράγματα μόνο με την όραση. Σύμφωνα με τον John Berger, «Το να βλέπεις προηγείται των λέξεων», που σημαίνει ότι το παιδί βλέπει και εντοπίζει πράγματα πριν μπορέσει να επικοινωνήσει (Berger 1972:7).

Η πρώτη επίδραση είναι αρκετά σημαντική στη διαδικασία σχεδιασμού. Το σχέδιο είναι μια σχετική και υποκειμενική έννοια, που σημαίνει ότι μπορεί να ερμηνευτεί διαφορετικά ανάλογα με το ποιον ρωτάτε. Όταν εξετάζουμε τον ορισμό του σχετικού, διαπιστώνουμε ότι μπορεί να αλλάξει ανάλογα με την κατάσταση, το περιστατικό ή τη χρονική περίοδο. Κάθε τι που παράγεται από το σχέδιο μπορεί να ερμηνευτεί διαφορετικά ως ξεχωριστή έννοια, κατάσταση, σήμα ή σύμβολο.

Δεν συμβαίνει πάντα ότι ένας χρήστης και ο δημιουργός ενός προϊόντος θα έχουν τα ίδια συναισθήματα ή τις ίδιες σκέψεις κατά τη χρήση αυτού του προϊόντος.

Υπάρχει ένας κλάδος της επιστήμης που μπορεί να βοηθήσει τους σχεδιαστές να προσελκύσουν την προσοχή των υποψήφιων χρηστών και να επικοινωνήσουν το επιθυμητό νόημα σε αυτούς τους καταναλωτές μέσω του προϊόντος που δημιουργούν. Ο όρος «σημειολογία» αναφέρεται σε αυτόν τον συγκεκριμένο κλάδο της επιστήμης.

Αυτό το κεφάλαιο θα παρουσιάσει έναν ορισμό της έννοιας της σήμανσης και της σημειολογίας, καθώς και τις βασικές έννοιες της σήμανσης και της σημειολογίας. Σημειολογία και σημειωτική εκπαίδευση για βιομηχανικούς σχεδιαστές καθώς και μια σημειωτική προσέγγιση για το σχεδιασμό προϊόντων ως σχήματα, χρώματα, σύμβολα και υλικά.

3.1. Έννοια Σημειολογίας

Επειδή παίζει τόσο σημαντικό ρόλο στον εμπλουτισμό των αντικειμένων με νόημα, η έννοια της σημειωτικής και της σημειολογίας έχει αποκτήσει εξέχουσα θέση στη σύγχρονη κοινωνία μας. Ο γαλλικός όρος «linguistique» χρησίμευσε ως πηγή

έμπνευσης για την αγγλική λέξη «σημειολογία». Μερικές φορές αναφέρεται ως "semiotique ή semiology", που είναι και οι δύο μεταφράσεις από τα γαλλικά. Δεδομένου ότι η έννοια του όρου "linguistique" είναι ένας "κλάδος της επιστήμης που αναλύει τις γλώσσες", η ιδέα της "σημειωτικής" μπορεί εύκολα να τοποθετηθεί σε ένα απλό μοτίβο, καθώς περιγράφεται ως "κλάδος της επιστήμης που μελετά τις ενδείξεις". Η ιδέα της σημειολογίας, από την άλλη, δεν μπορεί να περιοριστεί μόνο στους ορισμούς των όρων και των δεικτών που χρησιμοποιούνται στον επιστημονικό λόγο. Η μελέτη της σημειολογίας είναι μια προσέγγιση της φιλοσοφίας που εκτείνεται πολύ πέρα από αυτές τις αρχές. Εξαιτίας αυτού, η επιτυχία κλάδων όπως η γλωσσολογία, η θεωρία της επικοινωνίας, η τυπική λογική και η δομική ανθρώπινη επιστήμη έχουν ενισχύσει τις δυνατότητες ανάλυσης στον τομέα της σημειωτικής. Επομένως, η σημειολογία που προέκυψε ως συνέπεια της ανάγκης για ερμηνεία είναι παράλληλη με τις απαιτήσεις του σύγχρονου κόσμου και των ανθρώπων που ζουν σε αυτόν παρά με τον ενθουσιασμό ορισμένων μελετητών. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο όγκος της έρευνας που διεξάγεται στον τομέα της σημειωτικής έχει αυξηθεί, όπως και ο ρυθμός με τον οποίο έχει προχωρήσει αυτός ο κλάδος της γνώσης.

Επειδή η έννοια του δείκτη είναι το θεμέλιο της σημειωτικής, είναι χρήσιμο να τον ορίσουμε πρώτα για να κατανοήσουμε καλύτερα τη σήμανση και τη σημειολογία. Με απλά λόγια, ο δείκτης αναφέρεται στις γλώσσες που δημιούργησαν οι άνθρωποι και χρησιμοποιούνται για να ασχολούνται μεταξύ τους σε καθημερινή βάση, διάφορες χειρονομίες (κινήσεις χεριών, κεφαλιού), κωφάλαλη αλφάβητο, πινακίδες κυκλοφορίας, σημαιοφόροι που χρησιμοποιούνται σε ορισμένες επαγγελματικές ομάδες, διαφημιστικά πανό, μόδα, αρχιτεκτονική. Οι διασκευές αποτελούνται από μια ποικιλία στοιχείων, όπως μουσική, λέξεις, οπτικά και άλλα μουσικά στοιχεία .

Ορισμένες από τις πινακίδες μπορούν να ερμηνευτούν και να τοποθετηθούν με ουσιαστικό τρόπο με λογική ευκολία, επομένως η κατανόησή τους δεν απαιτεί πολύ χρόνο. Δείκτες όπως πινακίδες κυκλοφορίας, το κωφό βουβό αλφάβητο, σημαίες ναυτικών, χειρονομίες, πινακίδες των αρχών σιδηροδρόμων και αεροδρομίων και οδηγίες για τον καθαρισμό ή τη συντήρηση ενός υφάσματος είναι παραδείγματα πραγμάτων που όλοι μας μπορούμε να αναγνωρίσουμε και να κατανοήσουμε σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα. Όταν εξετάζονται στο πλαίσιο της κοινωνίας, αυτά τα σημάδια είναι πολύ πιο απλά να διερευνηθούν και να κατανοηθούν. Στην πραγματικότητα, η σημασία αυτών των λιτών δεικτών μπορεί απλώς να γίνει κατανοητή από εμάς ως αποτέλεσμα των παρατηρήσεών μας και της συμβολής της φυσικής γλώσσας στη γνώση μας. Αυτές οι απλές ιδέες είναι απλώς μια εφαρμογή του ορισμού της επιστήμης, ο οποίος διερευνά τις ενδείξεις που καλύψαμε στις προηγούμενες ενότητες. Αυτή η μεθοδολογία αναφέρεται ως η σημειωτική της επικοινωνίας.

Ωστόσο, δεν μπορεί να γίνει κατανοητό κάθε σήμα με τον ίδιο απλό τρόπο όπως αυτά που περιγράφηκαν παραπάνω, ούτε μπορούν να ερμηνευθούν με τον ίδιο τρόπο. Παραδείγματα μπορούν να βρεθούν σε διάφορα μέσα, συμπεριλαμβανομένων γραπτών έργων, ιδεών μόδας, μεγάλου αριθμού έργων ζωγραφικής και αρχιτεκτονικών έργων.

Κάθε άτομο θα καταλήξει σε μια μοναδική ερμηνεία αυτού του είδους των ενδείξεων, και δεν υπάρχει τρόπος να καταλήξουμε σε ένα ενιαίο συμπέρασμα, καθώς οι δομές αυτών των δεικτών είναι τόσο περίπλοκες και ποικίλες. Ακόμα κι αν υποθέσουμε ότι κατανοούμε αυτές τις δομές, έχουν χαρακτηριστικά που τους καθιστούν δυνατό να αποκτήσουν νέες έννοιες και να προσεγγιστούν και να ερμηνευτούν με ποικίλους τρόπους. Ορισμένες ιδέες, όπως η επιστήμη και η τεχνολογία, μπορούν να αναπτυχθούν με την πάροδο του χρόνου, και δεδομένου ότι το ανθρώπινο μυαλό είναι εύπλαστο, μπορεί επίσης να αναπτυχθεί παράλληλα με αυτές τις έννοιες. Εξαιτίας αυτού, η τεχνική περιγραφής που χρησιμοποιείται για να εξηγήσει τις βασικές ενδείξεις είναι αναποτελεσματική όταν χρησιμοποιείται για να εξηγήσει τέτοια σημεία.

Σύμφωνα με άλλη ερμηνεία, θα πρέπει να αποκαλυφθούν πολλά επίπεδα αντίληψης, όπως η αντίληψη που βασίζεται στις αισθήσεις, η αντίληψη που βασίζεται στη γνώση, η αντίληψη που βασίζεται σε ηθικές αρχές, η αντίληψη που βασίζεται σε αριθμούς και η αντίληψη που βασίζεται στην αισθητική. Για τους σκοπούς της ανάλυσης αυτών των δεικτών, θα είναι απαραίτητο να αναπτυχθεί ένα μοντέλο που να είναι εξαντλητικό, απλό και παραγωγικό. Αυτό το μοντέλο θα πρέπει να είναι επιστημολογικό, μεθοδολογικό και περιγραφικό. Θα χρειαστεί, επιπρόσθετα, να είναι γνωστή ως σημειωτική του νοήματος. Η σημειολογία του νοήματος είναι ένα υποπεδίο της γλωσσολογίας που, όπως προκύπτει από τον ορισμό του όρου, ερευνά τις συμβολοσειρές δεικτών, με εξαίρεση το σημασιολογικό σύνολο των λέξεων που τις συνθέτουν, και διερευνά και αναδομεί τη σημασία των δεικτών, επιπλέον στην ίδια την έννοια του νοήματος .

Υπάρχει ένας βαθμός αντιστοιχίας μεταξύ των πολλών ορισμών των δεικτών που έχουν προσφερθεί στις υπόλοιπες έρευνες . Οι δείκτες είναι, με μια ευρεία έννοια, πράγματα όπως σχήματα, αντικείμενα και γεγονότα που σηματοδοτούν κάτι διαφορετικό από τον εαυτό τους αντί να χρησιμεύουν ως άμεσος αντικαταστάτης για κάτι άλλο. Ωστόσο, κατά την εποχή των αρχαίων Ελλήνων, ολοκληρώθηκε με επιτυχία η διαδικασία ανάπτυξης της ένδειξης από το πεδίο της επίγνωσης στην πραγματική επιστημονική σφαίρα. Η έννοια του δείκτη εισήχθη για πρώτη φορά στο “Corpus Hippocraticum” της αρχαίας ελληνικής περιόδου, το οποίο θεωρείται ένα από τα σημαντικότερα γραπτά εκείνης της εποχής. Αυτό έγινε για να οριστεί η θεραπευτική διαδικασία για τη θεραπεία της ασθένειας (Manetti, 1993: 35).

Η θεωρία της γλώσσας έχει αναδειχθεί ως το πιο επιδραστικό σώμα της λογοτεχνίας που είναι ικανό να περιγράψει την ιδέα των δεικτών σε όλη την πρώιμη περίοδο. Είναι αδιανόητο να συλλάβουμε οποιοδήποτε πολιτιστικό ή κοινωνικό φαινόμενο που δεν συνδέεται κατά κάποιο τρόπο με την επικοινωνία, και η γλώσσα είναι η πιο ανεπτυγμένη μορφή επικοινωνίας. Επιπλέον, όλοι οι τρόποι επικοινωνίας που δεν βασίζονται στη γλώσσα συνδέονται με αυτήν με τον ένα ή τον άλλο τρόπο .

Η ιδέα των δεικτών έχει χώρο για να συμπεριληφθούν πολλά διαφορετικά πράγματα. Αναφέρονται στα διάφορα χρώματα και τις φιγούρες σε ένα τραπέζι ζωγραφικής ως ενδείξεις. Από την άλλη πλευρά, οι στόχοι, οι ενέργειες ή η γκαρνταρόμπα του ήρωα

σε ένα γραπτό βιβλίο μπορούν όλα να θεωρηθούν σημάδια. Δηλαδή, όταν συζητείται ο δείκτης, δηλώνεται ως κάποια διακριτική ιδιότητα, και αυτό το χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι έχει ποικίλες αλληλεπιδράσεις με διαφορετικά στοιχεία. Από την άλλη πλευρά, τα καθολικά συστατικά και τα νοήματα που μοιράζονται όλοι οι πολιτισμοί αποτελούν το θεμέλιο της σημειολογίας. Αναφέρεται επίσης, ότι η σημειωτική «περιλαμβάνει κοινές αξίες, δείκτες που όλοι καταλαβαίνουν τι εννοούν, και λειτουργεί ως ένας κοινός κώδικας επικοινωνίας για να γίνει κατανοητός από όλους».

Ο Τσαρλς Σάντερς Πιρς, Αμερικανός φιλόσοφος, λογικός, μαθηματικός και επιστήμονας, είναι ένας από τους πιο ενεργούς υποστηρικτές της έννοιας του δείκτη. Ο Πιρς αναφέρεται επίσης συνήθως ως «ιδρυτής του πραγματισμού». Στην περιγραφή που διατύπωσε το 1982, περιέγραψε τον δείκτη ως μια σκέψη (Peirce, 1982: 339), η οποία είτε δημιουργεί κάτι στη θέση του είτε χρησιμεύει ως αντικατάστασή του. Σε αυτή την έννοια, το χαρακτηριστικό του δείκτη αντικαθίσταται από ένα άλλο χαρακτηριστικό. Στον ορισμό του δείκτη, ο Peirce έκανε αναφορά σε μια ποικιλία διαφορετικών ιδεών καθώς περνούσε ο καιρός. Σε μια διαφορετική περιγραφή που πρόσφερε ο Peirce το έτος 1984, ο δείκτης περιγράφηκε ως κάτι για το οποίο ένα άτομο έχει ένα συγκεκριμένο ενδιαφέρον και ικανότητα (Peirce, 1984: 228). Αν και η ιδέα της διατήρησης ή της αντικατάστασης συζητείται στην περιγραφή αυτού του δείκτη, ο δείκτης έχει αποκτήσει μια πιο περιεκτική αίσθηση νοήματος χρησιμοποιώντας τις φράσεις από την άποψη του ενδιαφέροντος και της ικανότητας ταυτόχρονα.

Στον τομέα της σημειωτικής, ο Umberto Eco είναι ένα από τα πιο γνωστά ονόματα και είναι παράλληλα ένας από τους πιο γνωστούς μελετητές που τον τελευταίο καιρό συνέβαλε στην αναζωογόνηση και την επιρροή της σημειωτικής. Σύμφωνα με τον ίδιο, η σημειωτική μπορεί να θεωρηθεί ως μια συνέχεια που κυμαίνεται από τα πιο φυσικά και ακούσια δίκτυα επικοινωνίας έως τα πιο περίπλοκα πολιτισμικά νήματα. Ωστόσο, όταν ορίζουμε λίγο αυτόν τον όρο, η σημειολογία μετράει και μελετά όλα τα πολιτισμικά φαινόμενα, τις συνθήκες υπό τις οποίες οι άνθρωποι συνδέονται μεταξύ τους με βάση όλους τους κοινωνικούς συμβιβασμούς, που είναι μεταξύ των διαδικασιών επικοινωνίας .

Στα γραπτά του, ένας γνωστός Ελβετός γλωσσολόγος ονόματι Ferdinand de Saussure παρουσίασε την ιδέα ότι η γλωσσολογία είναι συστατικό της επιστήμης των γενικών δεικτών. Ωστόσο, στον σημερινό κόσμο, η κοινωνική ζωή έχει υποστεί τόσο ριζικό μετασχηματισμό που δεν υπάρχει πλέον καμία σαφήνεια στο γεγονός ότι υπάρχουν δείκτες συγκεκριμένου εύρους που δεν βασίζονται στις ανθρώπινες γλώσσες. Τα γλωσσικά φαινόμενα θα επανεμφανιστούν όταν πιο απλές ιδέες, όπως οι νόμοι κυκλοφορίας και οι δείκτες μεταφορών, μεταφερθούν για να δημιουργηθεί χώρος για μια πιο περίπλοκη και γνήσια πραγματικότητα. Για να το θέσω αλλιώς, όλοι όσοι ασχολούνται με τη μελέτη της σημειωτικής θα αντιμετωπίσουν τελικά ένα πρόβλημα που σχετίζεται με τη γλώσσα, ακόμα κι αν ενδιαφέρονται περισσότερο για άλλα θέματα εκτός από τη γλώσσα. Ωστόσο, η γλώσσα που πρόκειται να ομιληθεί δεν είναι η γλώσσα που μιλούν οι γλωσσολόγοι. μάλλον, θα είναι μια ξεχωριστή γλώσσα. Αυτή η νέα γλώσσα θα κάνει αναφορά σε πράγματα που έχουν σημασία στη γλώσσα αλλά που

δεν θα έχουν ποτέ αυτό το νόημα χωρίς τη γλώσσα, καθώς και σε πολύ ασήμαντα γεγονότα .

3.1.1. Ιστορία Σημειολογίας

Ο κόσμος που κατοικεί ο άνθρωπος είναι πολύ περίπλοκος. Οι φυσικές γλώσσες είναι ένα εξαιρετικά σημαντικό μέσο επικοινωνίας στον ευρύτερο κόσμο που περιβάλλει την ανθρώπινη φυλή. Ωστόσο, πριν από την ανάπτυξη των γλωσσών, οι άνθρωποι ήταν σε θέση να επικοινωνούν μέσω της χρήσης ορισμένων ιδεών. Εξαιτίας αυτού, οι φυσικές γλώσσες δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται ως αποκλειστική πηγή επικοινωνίας. Πολλές σημαντικές ενότητες, όπως πάθη, κινήματα, πεποιθήσεις, πολιτικά καθεστώτα, διαφήμιση, ζωγραφική, αθλητισμός, μουσική, κινηματογράφος και λογοτεχνία, μαζί με φυσικές γλώσσες, είναι μεταξύ των στοιχείων που χρησιμοποιούνται για την επικοινωνία. Για να κατανοήσουμε και να ερευνήσουμε τις σημαντικές έννοιες που συζητήθηκαν προηγουμένως, χρησιμοποιείται η σημειολογία - η προέλευση, η ανάπτυξη και η ονομασία της οποίας έχουν όλες τις ρίζες τους στην αρχαιότητα. Σύμφωνα με αυτόν τον στόχο, παρέχουμε ένα μοντέλο ανάλυσης και αναδιάρθρωσης προκειμένου να μάθουμε τις μεθόδους που θα μας βοηθήσουν να κατανοήσουμε τον λόγο ύπαρξής μας.

Η μελέτη της σημειωτικής ως θέμα έχει ένα ιστορικό υπόβαθρο που εκτείνεται από την αρχαιότητα. Από την άλλη πλευρά, κατά το δεύτερο μισό του 20ου αιώνα, εξελίχθηκε σε μια από τις μεθοδολογίες που χρησιμοποιούνται συνήθως στην ανάλυση κειμένου. Μετά το έτος 1960, ο Ferdinand de Saussure, ένας Ελβετός γλωσσολόγος, και ο Charles Sanders Peirce, ένας Αμερικανός λογικός, συνέβαλαν στην ανάπτυξη της σημειολογίας ως αυτόνομου επιστημονικού κλάδου. Με βάση την ευρωπαϊκή παράδοση που ίδρυσε ο Saussure, μελετητές όπως ο Louis Hjelmslev, ο Roland Barthes, ο Claude Levi-Strauss, η Julia Kristeva, ο Christian Metz, ο Algirdas J. Greimas και ο Jan Baudrillard έχουν εκφράσει τις σκέψεις τους για το θέμα. Ερευνητές όπως ο Charles W. Morris, ο Ivor A. Richards, ο Charles K. Ogden, ο Umberto Eco και ο Thomas Sebeok είναι μεταξύ άλλων που έχουν αποδεχτεί την αμερικανική παράδοση που καθιέρωσε ο Peirce.

Στους αρχαίους Έλληνες φιλόσοφους Πλάτωνα και Αριστοτέλη αποδίδεται η έναρξη διαφωνιών μεταξύ ρεαλισμού και ιδεαλισμού, που οδήγησαν στην άνοδο της εκτίμησης για το πεδίο της σημειολογίας ως θεμιτού επιστημονικού κλάδου τα τελευταία χρόνια. Δεν ήταν παρά τον τρίτο αιώνα π.Χ. ότι οι Στωικοί ενδιαφέρθηκαν για το θέμα στο πλαίσιο της λογικής θεωρίας. Μετά από αυτό, η σημειολογία έγινε το κύριο επίκεντρο της φιλοσοφικής έρευνας Güneş (2012): 33. Η κατανόηση των αντιθέσεων μεταξύ «ενδεικτικού» και «εμφανιζόμενου» είναι η πρωταρχική συμβολή που έχουν κάνει οι Στωικοί σε αυτό το πεδίο μελέτης. Οι νομιστές διεξήγαγαν έρευνα σχετικά με την ιδέα ενός δείκτη σε όλη τη διάρκεια του Μεσαίωνα. Ο Leibniz περιέγραψε μαθηματικά τους δείκτες και ο Condillac έδειξε ενδιαφέρον για το θέμα μέσω της γλώσσας.

Στα κείμενα της σχολαστικής φιλοσοφίας που παρήχθησαν σε όλο τον Μεσαίωνα, εκφράστηκαν ιδέες για τις μορφές νοήματος και έγινε προσπάθεια να αποκαλυφθούν οι δεσμοί που υπήρχαν μεταξύ μορφής και περιεχομένου. Για παράδειγμα, ο Roger Bacon έγραψε ένα έργο που αναφέρεται ως *De Signis*, στο οποίο εξήγησε ότι η σχέση μεταξύ καπνού και φωτιάς ήταν διαφορετική από αυτή άλλων ενδείξεων. Ο Bacon ήταν αυτός που πρότεινε για πρώτη φορά τη χρήση του τριαδικού σημειωτικού μοντέλου, το οποίο αποτελείται από τον δείκτη, την ένδειξη και την ερμηνεία του δείκτη. Για παράδειγμα, ο John Poinsot στήριξε την εργασία του σε αυτό το μοντέλο της τριάδας και το 1612, πρότεινε μια θεμελιώδη επιστήμη των δεικτών στην εργασία του *Tractatus de Signis*, η οποία δημοσιεύτηκε στο περιοδικό *Tractatus* (Deely, 1990: 112).

Ο 17ος και 18ος αιώνας αναγνωρίζονται ως η εποχή κατά την οποία η θεωρία των δεικτών αμφισβητήθηκε και διατυπωνόταν πλέον με σοβαρό τρόπο. Αυτή η έκφραση έγινε σε όλη την Ευρώπη. Στο βιβλίο του «*An Essay Concerning Human Understanding*», το οποίο δημοσιεύθηκε αρχικά το 1690, ο Άγγλος φιλόσοφος John Locke ήταν ο πρώτος που χρησιμοποίησε τη λέξη «σημειωτική», που κυριολεκτικά μεταφράζεται σε «οδηγία των δεικτών». Στα πλαίσια των επιστημονικών κλάδων, εισήγαγε την ιδέα της σημειωτικής για πρώτη φορά σε αυτό το βιβλίο. Ο J. Locke συνέβαλε στη συγγραφή αυτού του βιβλίου συνεισφέροντας ένα κεφάλαιο για τη διαίρεση των επιστημών, το οποίο κάλεσε μετά και οργάνωσε την επιστήμη σε τρεις διακριτές κατηγορίες. Το *Physike*, μερικές φορές γνωστό ως η φιλοσοφία της φύσης, είναι το όνομα της πρώτης τάξης στο επιστημονικό πρόγραμμα σπουδών. Το δεύτερο είναι γνωστό ως *Praktike*, το οποίο μπορεί να μεταφραστεί και ως ηθική. Το τρίτο είναι γνωστό ως *Σημειωτική*, το οποίο μπορεί να μεταφραστεί είτε ως δείκτες είτε ως λογική. Ο Γάλλος μαθηματικός Jean Henri Lambert θεωρείται συχνά ως ο σημαντικότερος εκφραστής της ιδέας των σημείων. Το 1764, ο Lambert ολοκλήρωσε τη συγγραφή του τετραμερούς έργου του με το όνομα *Neues Organon*, στο οποίο διαχώρισε ένα κεφάλαιο σε σημειωτική, το οποίο ονόμασε φιλοσοφία της επίδειξης εννοιών και αντικειμένων. Εξαιτίας αυτών των δύο δημοσιεύσεων, οι οποίες είναι ιδιαίτερα αναγνωρισμένες στον τομέα της φιλοσοφίας, και εξαιτίας αυτών των δύο παγκοσμίου φήμης φιλοσόφων, η ιδέα ενός σημειωτικού φαινομένου έχει γίνει πολύ γνωστό φαινόμενο. Σε αντίθεση με αυτές τις άλλες πηγές, η σημειωτική συνέβαλε στη διαμόρφωση μιας φιλοσοφίας της γλώσσας και όχι ενός επιστημονικού κλάδου.

Ο Joseph Marie Hoene-Wronski, ο οποίος πρωτοεμφανίστηκε στη σκηνή μετά από αυτά τα ονόματα, παρατήρησε στο βιβλίο του *Philosophie du langage* (Φιλοσοφία της Γλώσσας), που δημοσιεύτηκε το 1879, ότι, όπως υποδηλώνει το όνομά της, η σημειολογία ασχολήθηκε με «την τελειότητα των δεικτών». Στο έργο του «*Wissenschaftslehre*» (Δόγμα της Επιστήμης), το οποίο δημοσιεύτηκε το 1837, ο Τσέχος φιλόσοφος Bernhard Bolzano αναφέρθηκε στη λέξη «Σημειωτική» ως «τα δόγματα των δεικτών».

Έχει αναφερθεί πολύ σε προηγούμενες συζητήσεις. Μετά από αυτό, οι αντηχήσεις της σημειωτικής ιδέας λήφθηκαν και μεταφέρθηκαν στη Γερμανία. Στο άρθρο του «*Zur Logik der Zeichen* (Semiotics)» (Η λογική των δεικτών), που δημοσιεύτηκε το 1890, ο

Γερμανός φιλόσοφος Edmund Husserl αποκάλυψε τις γενικές παρατηρήσεις της σημειωτικής και της σημειολογίας.

Οι δύο εξέχουσες προσωπικότητες στο χώρο της γενικής σημειωτικής, με τη σύγχρονη έννοια, έζησαν και οι δύο στην ίδια χρονική περίοδο. Αυτό επέτρεψε την πρόοδο του γηπέδου. Αυτά τα άτομα είναι ο Ελβετός γλωσσολόγος Ferdinand de Saussure και ο Αμερικανός φιλόσοφος, λογικός και μαθηματικός Charles Sanders Peirce.

Τα γραπτά και οι θεωρίες του Peirce έχουν συνεισφέρει ουσιαστικά στο γεγονός ότι η σημειολογία είναι ένας αυτόνομος κλάδος της επιστήμης. Τόσο ο Peirce όσο και ο Saussure ήταν της άποψης ότι η γλωσσολογία και η σημειολογία έπρεπε να παραμείνουν μόνες τους ως ξεχωριστά και διακριτά πεδία μελέτης. Υπό αυτή την έννοια, η σημειωτική έχει αναγνωριστεί ως ξεχωριστός επιστημονικός κλάδος, ιδιαίτερα μετά τη δεκαετία του 1960.

Ο διάσημος γλωσσολόγος Ferdinand de Saussure έφερε την προσοχή στην κοινωνική συνιστώσα της σημειολογίας και ανέπτυξε την έννοια της σημειωτικής ως πεδίο μελέτης που διερεύνησε τη ζωή των δεικτών στην κοινωνία (Guiraud, 2016: 17). Τα έργα του Peirce σχετικά με τα νοήματα που πίστευε ότι σχηματίζονται στις δομικές σχέσεις μεταξύ δεικτών, ανθρώπων και αντικειμένων έθεσαν τις βάσεις για τη λογική σημειωτική. Στο ρόλο του ως φιλόσοφου, ο Peirce μελέτησε τα γεγονότα και ενδιαφερόταν να κατανοήσει την εμπειρία και την κατανόηση του κόσμου που περιβάλλει τον άνθρωπο. Ασχολήθηκε επίσης με την απόκτηση κατανόησης της εμπειρίας και της κατανόησης του κόσμου που περικλείει τον άνθρωπο. (Fiske, 2014, σελ. 124)

Είναι ζωτικής σημασίας να εξηγήσουμε λίγο περισσότερο για τον Peirce και τον Saussure όταν λάβουμε υπόψη τη συμβολή τους στον τομέα της σημειωτικής. Σε όλη την ακαδημαϊκή του σταδιοδρομία, ο Peirce υποστήριξε ότι η λογική και η σημειωτική είναι ίσες. Σύμφωνα με τον ίδιο, τα τρία κύρια συστατικά της μελέτης της σημειωτικής είναι η λογική κριτική, η ρητορική και η γραμματική. Ο Πιρς, από την άλλη πλευρά, επέλεξε να εστιάσει την προσοχή του στην κριτική αυτών των τριών κεφαλαίων που βασιζόταν περισσότερο στη λογική. Στα έργα του, ο Peirce ανέλυσε τον λογικό ρόλο των δεικτών και είπε ότι θα ήταν εφικτό να περιγραφούν τα σημειωτικά γεγονότα ως ένα σύστημα δεικτών με εξήντα έξι διαφορετικές κατηγορίες. Μεταξύ αυτών των δεικτών, ο δείκτης, ο οπτικός δείκτης (εικονίδιο) και το σύμβολο (3) είναι αυτοί που είναι οι πιο ευρέως αποδεκτοί και κατηγοριοποιημένοι. Αυτοί είναι οι δείκτες που χρησιμοποιούνται για την ταξινόμηση των δεικτών ως προς τα αντικείμενά τους ως προς την ύπαρξη, την ομοιότητα ή τη λογική μέτρησης (Vardar, 2001: 86).

Οι δηλώσεις που έκανε ο Peirce αντικατοπτρίζονται αμέσως στο πλαίσιο της θεωρίας της λογικής μέσω της χρήσης μιας οπτικής αναπαράστασης. Για παράδειγμα, η παρουσία έστω και μικρής ποσότητας μολύβδου σε ένα κομμάτι ύφασμα είναι απόδειξη ότι το ύφασμα θερμάνθηκε κατά τη διαδικασία κατασκευής. Έτσι, αυτό είναι ένα σημάδι ότι υπάρχει μια φωτιά. Όπως μπορεί να παρατηρηθεί, η εκδήλωση του

συμπτώματος μπορεί να εντοπίζεται στη σύνδεση μεταξύ των δύο παραγόντων. Το σύμβολο, δεν έχει μια συγκεκριμένη χροιά, όπως φαίνεται από την ειρήνη που επιτυγχάνεται μεταξύ των ατόμων, αν και η σημασία αυτού μπορεί να ποικίλλει.

Δεδομένου ότι ο Saussure είναι γλωσσολόγος, η κύρια εστίασή του είναι στη γλώσσα και τις πολλές πτυχές της. Αντί να δίνει έμφαση στην αλληλεπίδραση των δεικτών (ή των λέξεων) με τα πράγματα, όπως έκανε ο Peirce, επικεντρώθηκε περισσότερο στις σχέσεις μεταξύ άλλων δεικτών και στους κοινωνικούς σκοπούς των δεικτών. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με την προσέγγιση του Peirce. Υποστήριξε ότι η σημειωτική θα μας διδάξει για τα χαρακτηριστικά των δεικτών και πώς σχετίζονται οι νόμοι, και ότι η γλωσσολογία θα μπορούσε να είναι ένα συστατικό αυτής της γενικής επιστήμης (Saussure, 1985: 46). Το έργο του Saussure δομήθηκε με βάση παραστατικές και ενδεικτικές αρχές (Signifié).

Ο Saussure, ένας εξέχων γλωσσολόγος που πραγματοποίησε σημαντική έρευνα, είπε ότι η γλωσσολογία είχε δύο αρχές που θα μπορούσαν να κατηγοριοποιηθούν στον τίτλο του γλωσσικού δείκτη. Αυτές οι αρχές ήταν η αιτιότητα του δείκτη και η γραμμή του δείκτη (Saussure, 1916/1998). Οι ιστορικές ρίζες του ακαδημαϊκού πεδίου γνωστού ως σημειωτική μπορεί να εντοπιστούν μέχρι την αρχαιότητα. Από την άλλη πλευρά, κατά το δεύτερο μισό του 20ου αιώνα, εξελίχθηκε σε μια από τις μεθοδολογίες που χρησιμοποιούνται συνήθως στην ανάλυση κειμένου. Τόσο ο Saussure όσο και ο Peirce θεωρούνται οι ιδρυτές του τομέα της σημειωτικής. Μετά το έτος 1960, ο Ελβετός γλωσσολόγος Ferdinand de Saussure και ο Αμερικανός λογικός Charles Sanders Peirce συνέβαλαν στην ανάπτυξη της σημειωτικής ως αυτόνομου επιστημονικού κλάδου.

Με βάση την ευρωπαϊκή παράδοση που καθιέρωσε ο Saussure, μελετητές όπως ο Louis Hjelmslev, ο Roland Barthes, ο Claude Levi-Strauss, η Julia Kristeva, ο Christian Metz, ο Algirdas J. Greimas και ο Jean Baudrillard έχουν προσφέρει τις απόψεις τους για το θέμα. Ερευνητές όπως ο Charles W. Morris, ο Ivor A. Richards, ο Charles K. Ogden, ο Umberto Eco και ο Thomas Sebeok είναι μεταξύ άλλων που έχουν αποδεχτεί την αμερικανική παράδοση που καθιέρωσε ο Peirce.

Το 1943 ήταν η χρονιά που ο Louis Hjelmslev ολοκλήρωσε την έρευνά του για το *Prolegomena to a Theory of Language*, και το 1943 ήταν επίσης η χρονιά που ο Eric Buysens προσπάθησε να χτίσει μια βάση στο θεωρητικό επίπεδο της σημειωτικής χρησιμοποιώντας το *Les Langages et le Discourse*. Με τα βιβλία μυθολογίας του *Elements de Sémiologie* (Αρχές Σημειωτικής, 1965), *Introduction à l'Analyse Structurale des Récits* (Εισαγωγή στη δομική ανάλυση των δεκτών, 1957).

Τα *Narratives* (1966) και το *Système de la Mode* (Fashion String, 1967) ήταν υπεύθυνα για την ανάπτυξη της προσέγγισης της δομικής ανάλυσης.

Ο Barthes επέτρεψε να εξελιχθούν τα όρια αυτού του νοήματος στο έργο του, το οποίο διερεύνησε το νόημα που είχε δώσει ο Saussure στους δείκτες. Στο βιβλίο του *Principles of Semiotics*, ο Roland Barthes γράφει ότι «ο πρωταρχικός στόχος των αρχών είναι να αποσπάσουν μια λύση βασισμένη στη γλωσσολογία». Ο Barthes

αναφέρεται στο γεγονός ότι η γλωσσολογία παρέχει τη βάση για τη μελέτη της σημειωτικής (Barthes, 1979:1). Αν και ο Barthes ήταν ένας από τους φορείς της κληρονομιάς του Saussure, διαφώνησε με τον Saussure και πίστευε ότι η γλωσσολογία δεν πρέπει να είναι μέρος της σημειωτικής αλλά ότι η σημειωτική πρέπει να είναι μέρος της γλωσσολογίας. Ο Saussure ήταν ένας από τους ιδρυτές του κλάδου της σημειωτικής.

Ερευνητές από τη Ρωσία, με εξαίρεση τους Saussure και Peirce, είναι μεταξύ των ονομάτων που έπαιξαν ουσιαστικό ρόλο στην ανάπτυξη της σημειωτικής σε όλη την ιστορία. Ο πιο σημαντικός από αυτούς είναι ο Vladimir Propp, ο οποίος είναι ο συγγραφέας του βιβλίου *Morphology Skazki* (*Morphology of the Tale*, 1928). Ο Propp έχει δείξει ότι οι εξαιρετικές ρωσικές λαϊκές ιστορίες του ακολουθούν ένα συνεπές, συνεκτικό πλαίσιο, προσδιορίζοντας 31 θεμελιώδεις ρόλους μέσα στις ιστορίες και δείχνοντας ότι αυτή η δομή βρίσκεται στη βάση της ποικίλης παρουσίας των παραμυθιών .

Ένα από τα ονόματα που έρχονται μετά τον Propp είναι αυτό του ανθρωπολόγου που ονομάζεται Claude Lévi-Strauss.

Στα βιβλία του *Mythologiques le Cru et le Cuit* (*Mythological, Raw and Cooked*, 1964), *Du Miel aux Cendres* (*Honey to Ash*, 1967) και *Les Origines des Manières de Table* (*Origins of Table Rules*, 1968), χρησιμοποίησε τη μέθοδο Propps', και στη συνέχεια εφάρμοσε την προσέγγιση του Saussure της γλωσσολογίας στην ανθρωπολογία. Υποστήριξε ότι ο πολιτισμός, όπως και η γλώσσα, θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί ως γλώσσα νοήματος .

Στην αρχή της καριέρας του ασχολήθηκε και με το αντικείμενο της λεξικολογίας. Αργότερα στην καριέρα του, άρχισε να ενδιαφέρεται για τη σημειωτική, ιδιαίτερα τη λογοτεχνική σημειωτική, και το έκανε μέσω της έκδοσης δύο βιβλίων: *Sémantique Structurale* (*Structural Semiotics*, 1966) και *Du Sens* (1970).

Τα ακόλουθα έργα έχουν εκδοθεί από τον Ρώσο συγγραφέα Tzvetan Todorov: *Littéraire et Signification* (1967) (*Grammar of Decameron*, 1969), *Grammar of the Décaméron* (1967), *Poétique de la Prose* (*Literatology*, 1971), *Poétique* (*Literatology*, 1967),), *Théories du Symbole* (*Symbol Theory*, 1977), *Les Genres du Discours* (*Τύποι Λόγου*, 1978).

Εκτός από αυτά τα έργα, είναι γνωστός για τη λογοτεχνική κριτική και τα δοκίμιά του, καθώς και το μοντέλο αφηγηματικής ανάλυσης που καθιέρωσε για να συμβαδίζει με αυτά τα έργα. Αυτό το μοντέλο αξιολογεί κείμενα χρησιμοποιώντας γλωσσικές κατηγορίες.

Στον κλάδο της σημειωτικής, έχει δοθεί μεγάλη έμφαση σε μερικά από τα έργα του Michael Riffaterre. Είναι γνωστός για τις σπουδές του αλλά και την κριτική του. Στα έργα του, *Semiotics of Poetry* και *La Production du Texte*, διερεύνησε τον δυναμισμό στην παραγωγή νοημάτων στο ποίημα. Τόνισε ότι το ποίημα μας λέει κάτι και εννοεί

κάτι άλλο, ανέφερε επίσης ότι οι αναγνώστες αντιλαμβάνονται ένα κείμενο ανάλογα με τις επεκτάσεις των δικών τους πολιτισμών. Όλες αυτές οι ιδέες βρίσκονται στα έργα του (βλ. *Production of the Text*, 1979).

Ο Ιταλός κοινωνιολόγος και ερευνητής σημειωτικής, Umberto Eco, είναι μια από τις πιο γνωστές προσωπικότητες στον τομέα της οργάνωσης. Ο Umberto Eco ερεύνησε τη διαδικασία της σημειωτικής πρόσληψης και άνοιξε την πόρτα για την αναγνώριση της σημειωτικής σε μια ποικιλία των αναγνωστικών. Οι Hjelmslev και Umberto Eco θεωρούνται οι ιδρυτές του μοντέλου της κοινωνικής σημειωτικής. Αυτό το μοντέλο διερευνά τη σύνδεση μεταξύ της τιμής του δείκτη και του κόσμου, και υποδεικνύει επίσης ότι ο δείκτης αποτελείται από ένα σημαίνον. Στο έργο του, ο Hjelmslev υποστηρίζει ότι η ιδέα ενός δείκτη αποτελείται από δύο μέρη: την «ιστορία» (το ενδεικτικό μέρος) και το «περιεχόμενο» (το εκτιθέμενο μέρος) (Gottdiener, 2005: 49-50).

Όπως φαίνεται, έχει γίνει σημαντικός όγκος έρευνας για τη σημειωτική και τους δείκτες. Οι μελέτες, μέρα με τη μέρα, συμβάλλουν στην ανάπτυξη της βιβλιογραφίας. Λόγω αυτών των σημαντικών συνεισφορών στην επιστημονική κοινότητα, γίνεται όλο και περισσότερη έρευνα για αυτό το θέμα. Είτε πρόκειται για την επιστήμη των δεικτών είτε για την επιστήμη του νοήματος, η σημειωτική βρίσκεται σε μια παράδοξη κατάσταση: η σημειολογία δεν είναι χωρίς δείκτες, αλλά μια θεωρία που δεν υπάρχει ακόμη που δεν οδηγεί στη συζήτηση του δείκτη δεν έχει ακόμη αναπτυχθεί. Η μελέτη των διαδικασιών, των σημαδιών και των συμβόλων, καθώς και της σημασίας και της επικοινωνίας, αναφέρονται μαζί ως σημειωτική και σημειολογία. Στις περισσότερες περιπτώσεις, χωρίζεται στα τρία υποπεδία που είναι τα εξής:

- 1) Σημασιολογία είναι η μελέτη των σχέσεων μεταξύ των σημείων και των πραγμάτων στα οποία αναφέρονται.
- 2) Συντακτική είναι η μελέτη των σχέσεων μεταξύ των σημείων σε επίσημες δομές. Και
- 3) Πραγματολογία είναι η μελέτη των σχέσεων μεταξύ των σημείων και των επιπτώσεων που έχουν στα άτομα που τα χρησιμοποιούν.

Το τελευταίο έχει ιδιαίτερη σημασία δεδομένων των στόχων αυτού του ερευνητικού έργου. Συνήθως, αντί να εκφραζόμαστε μέσω της χρήσης μεμονωμένων γλωσσικών σημάτων, το κάνουμε μέσω της χρήσης ομαδοποιήσεων σημείων δομημένων σε συμπλέγματα που είναι σημεία από μόνα τους (de Saussure, 1983). Τα κείμενα αναλύονται από στρουκτουραλιστές χρησιμοποιώντας ένα συνταγματικό πλαίσιο. Η συνταγματική ανάλυση ενός κειμένου, είτε είναι λεκτική είτε μη λεκτική, συνεπάγεται τη διερεύνηση της δομής του κειμένου καθώς και των συνδέσεων μεταξύ των διαφόρων συστατικών του κειμένου (Chandler, 2013).

3.2. Σημειωτική Προσέγγιση στο Σχεδιασμό Προϊόντων

Οι άνθρωποι είναι σε θέση να αλληλεπιδρούν μεταξύ τους μέσω της χρήσης ενός συστήματος που αναφέρεται ως σημειωτική. Αυτό το σύστημα αποτελείται από πολλά στοιχεία που συνθέτουν κάθε ουσιαστικό μέρος της επικοινωνίας. Σημαντικές πτυχές της μελέτης της σημειωτικής περιλαμβάνουν την έκφραση που προορίζεται για το αντικείμενο, τον λόγο του αντικειμένου και τη διερεύνηση του μηνύματος που αποστέλλεται από το υλικό και τη διαδικασία κατασκευής. Με λίγα λόγια, το σχήμα του αντικειμένου και ο τρόπος με τον οποίο αλληλεπιδρά με τους χρήστες του είναι ένα σημάδι του πόσο επιστημονικό είναι. Μπορεί να υιοθετηθεί μια μεθοδική προσέγγιση στο σχεδιασμό προκειμένου να αυξηθεί το συμβολικό βάρος του αντικειμένου και η σύνδεσή του με τα υλικά και τις βιομηχανικές διαδικασίες που εμπλέκονται στη δημιουργία του, προκειμένου να καθοδηγηθεί η διαδικασία σχεδιασμού και να βοηθήσει στην υλοποίηση πιο αποτελεσματικών λύσεων (Figueiredo, J 2010:341-342).

Κατά την ανάπτυξη ενός νέου προϊόντος, η διασφάλιση ότι το δημογραφικό στοιχείο-στόχος είναι ικανοποιημένο θα πρέπει να είναι η νούμερο ένα προτεραιότητά σας. Για τους σκοπούς του πελάτη, κάθε προϊόν που έχει αναπτυχθεί πρέπει να είναι απαλλαγμένο από λάθη και να έχει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες. Το χρώμα του αγαθού, η σκληρότητά του, η αίσθησή του και το πόσο επιτυχημένο φαίνεται με την πρώτη ματιά είναι μερικές από τις πτυχές που μπορεί να επηρεάσουν την επιτυχή ολοκλήρωση μιας συναλλαγής ή όχι. Τα σχέδια προϊόντων που είναι σε θέση να ικανοποιήσουν τις ανάγκες της αγοράς-στόχου χαρακτηρίζονται συχνά ως πιο πειστικά και εμπιστευτικά. Ο βιομηχανικός σχεδιαστής βρίσκεται σε μια μοναδική θέση μεταξύ του πελάτη και άλλων σχεδιαστών, καθώς και των ανθρώπων που θα χρησιμοποιήσουν πραγματικά το προϊόν. Ένας βιομηχανικός σχεδιαστής, στη λειτουργία του διαμεσολαβητή, εργάζεται για να επιτύχει μια υγιή ισορροπία μεταξύ των αναγκών των πελατών και εκείνων των χρηστών και στη συνέχεια μεταφέρει αυτήν την ένταση μέσω του σχεδιασμού ενός προϊόντος. Ακολουθεί μια λίστα με τις βασικές στρατηγικές που χρησιμοποιούνται από τους βιομηχανικούς σχεδιαστές προκειμένου να κατανοήσουν τις επιθυμίες των τελικών χρηστών μέσω της χρήσης της δημογραφικής έρευνας και να κοινοποιήσουν αυτές τις απαιτήσεις σε αντικείμενα μέσω της χρήσης τεχνικών σχεδιασμού. Επειδή η έννοια του σχεδιαστή είναι ενσωματωμένη με τις απαιτήσεις του χρήστη και τις απαιτήσεις του πελάτη, η σημειωτική είναι ένα εξαιρετικά σημαντικό συστατικό σε αυτήν την κατάσταση. Σύμφωνα με τον Krippendorff, η πιο σημαντική έννοια που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για να επηρεάσει τη βιομηχανία και τους σχεδιαστές είναι η σημειωτική (Krippendorff, K 2006). Για πολύ καιρό, ένας από τους πιο δύσκολους στόχους για τους σχεδιαστές ήταν να αλλάξουν τις ποιότητες των έργων για να αποκρυπτογραφήσουν τα νοήματά τους. Η ιδέα της σημειωτικής προϊόντων ήταν το έναυσμα για τη δημιουργία της πρώτης προσέγγισης που κάλυπτε τα πάντα. Υπό το φως των προαναφερθέντων συνθηκών, οι σχεδιαστές έλκονται από τις ιδέες της σημειωτικής προϊόντων .

- Παρόλο που η επίλυση θεμάτων είναι μία από τις πιο βασικές πτυχές του σχεδιασμού, πρέπει να αναφερθούν ορισμένα σημειωτικά στοιχεία προκειμένου να αποκτήσουμε μια πιο εις βάθος γνώση τέτοιων σχεδίων πριν γίνει οποιαδήποτε προσπάθεια να αναδειχθούν τέτοια σχέδια. Αυτό είναι απαραίτητο πριν προβληθεί οποιοδήποτε σχέδιο. Αυτά τα σημειωτικά στοιχεία περιλαμβάνουν το είδος της αναπαράστασης.
- Τη συνέπεια της εκπροσώπησης
- Τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται
- Οι ερμηνείες που είναι δυνατές
- Και τη σχέση μεταξύ του σχεδιασμού και του τελικού αποτελέσματος. Μπορεί κανείς να αποκτήσει γνώση της σημειωτικής διαδικασίας που εμπλέκεται στην παραγωγή σχεδίων ως αποτέλεσμα αυτού.

Το σχήμα, η σύνθεση, το χρώμα και η υφή του αντικειμένου είναι όλα ξεχωριστά δικά τους, καθιστώντας τα χαρακτηριστικά που δεν μπορούν να βρεθούν σε άλλα αντικείμενα παρόμοιου είδους. Επειδή ένα από τα κύρια μέλημα του σχεδιασμού προϊόντος είναι ο καθορισμός της σημασίας των υλικών, των σχημάτων, των χρωμάτων και της υφής ενός προϊόντος, αυτή η πτυχή του σχεδιασμού του προϊόντος μπορεί να κατηγοριοποιηθεί είτε ως σημειωτική προϊόντος είτε ως σημασιολογία προϊόντος. Και οι δύο αυτές ταξινομήσεις ισχύουν για αυτήν την πτυχή του σχεδιασμού του προϊόντος. Στο πλαίσιο του σχεδιασμού του προϊόντος, αυτό το κεφάλαιο πρόκειται να κάνει λόγο για σημειωτικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της μορφής, του υλικού, του χρώματος και της υφής του αντικειμένου. Στην ανάλυση που πρόκειται να πραγματοποιηθεί, θα δοθεί προσοχή στη σήμανση και τη σημασιολογία ενός προϊόντος.

3.2.1. Μορφή

Οι βιομηχανικοί σχεδιαστές είναι υπεύθυνοι για πολλές πτυχές της διαδικασίας σχεδιασμού, μια από τις πιο ουσιαστικές είναι η δημιουργία μορφών για προϊόντα. Στη διαδικασία φέρνοντας σχήμα στο σχέδιο, ο σχεδιαστής προσπαθεί να ικανοποιήσει τις επιθυμίες του χρήστη ή του καταναλωτή αναπτύσσοντας ένα προϊόν που έχει χαρακτηριστικά που είναι διακριτικά και εκτιμώνται ιδιαίτερα στον κλάδο (Kuen and King 2016).

Ένας ορισμός της «μορφής» που προσφέρεται από τα λεξικά του Cambridge είναι «να αρχίσει να υπάρχει ή να κάνει κάτι να αρχίσει να υπάρχει». Άλλοι ορισμοί της «μορφής» μπορούν να βρεθούν σε άλλα λεξικά (Λεξικό Cambridge, 2012). Επιπλέον, ο ορισμός της μορφής που μπορεί να βρεθεί στο Λεξικό της Οξφόρδης είναι «το παρατηρήσιμο σχήμα ή διάταξη οτιδήποτε» (Λεξικό της Οξφόρδης, 2014).

Κατά την εξέλιξη του σχήματος κατά τη διαδικασία σχεδιασμού, κάθε τροποποίηση εξετάζεται προσεκτικά και αναλύεται από όλες τις σχετικές προοπτικές, όπως το μπροστινό, το πίσω μέρος και τα πλαϊνά. Το σχήμα που παρουσιάζεται μπορεί να έχει επίδραση στις σημειωτικές πτυχές, όπως ο τρόπος με τον οποίο ο χρήστης πρέπει να

χειρίζεται το αντικείμενο και τι σημαίνει για αυτόν. Σύμφωνα με το βιβλίο με τίτλο "Understanding Industrial Design",

Υπάρχουν ορισμένα πράγματα στον πραγματικό κόσμο που αποτελούν μέρος μιας επώνυμης οικογένειας, αλλά υπάρχουν επίσης πολλά πράγματα στον πραγματικό κόσμο που είναι σόλο φόρμες, γεγονός που δίνει στους βιομηχανικούς σχεδιαστές την ευκαιρία να αναλογιστούν μια πολύ μεγαλύτερη ποικιλία σχημάτων. Εξαιτίας αυτού, η προσωπικότητα ενός αντικειμένου μπορεί να οριστεί από τη μορφή του, ανεξάρτητα από το αν το πράγμα είναι στρογγυλό, τετράγωνο, μυτερό, μαλακό ή οργανικό (Kuen and King 2016).

Η μορφή ενός προϊόντος είναι το πρώτο πράγμα που τραβάει τα βλέμματα και η έρευνα έχει δείξει ότι οι πρώτες εντυπώσεις είναι πολύ σημαντικές για την αλληλεπίδραση μεταξύ ενός πελάτη, ενός σχεδιαστή και ενός προϊόντος. Οι πρώτες εντυπώσεις είναι πολύ σημαντικές στον επιχειρηματικό κόσμο, καθώς οι καταναλωτές δεν εστιάζουν μόνο στα πρακτικά οφέλη ενός προϊόντος. Αντίθετα, λαμβάνουν επίσης υπόψη τους πώς φαίνεται το προϊόν. Ως αποτέλεσμα, οι μορφές των πραγμάτων πρέπει να επικοινωνούν με ακρίβεια με τους υποψήφιους αγοραστές.

3.2.2. Υλικό

Ο όρος "υλικά" αναφέρεται σε οτιδήποτε μπορεί να χειραγωγηθεί φυσικά ή σκόπιμα σε μια κατάσταση που επιτρέπει τη χρήση του για τη δημιουργία οτιδήποτε μπορεί να χρησιμοποιηθεί. Υπάρχουν περίπου διακόσιες χιλιάδες διαφορετικοί τύποι υλικών που χρησιμοποιούνται σήμερα. Αυτά τα υλικά περιλαμβάνουν μέταλλο, κεραμικό, πλαστικό και σύνθετα υλικά (Fndk 2016). Η επιλογή υλικού αναφέρεται στη διαδικασία επιλογής, ανάμεσα σε αυτές τις πολλές επιλογές, εκείνης που θα λειτουργήσει καλύτερα για την παραγωγή αυτού του προϊόντος. Παρά το γεγονός ότι η μορφή, το χρώμα και το σχήμα είναι όλα σημαντικά ζητήματα, η επιλογή του υλικού για τα ανεπτυγμένα αντικείμενα είναι ένα χαρακτηριστικό γνώρισμα.

Με σημειωτική έννοια, η λανθασμένη επιλογή υλικών οδηγεί σε ζημιά στα εξαρτήματα, γεγονός που με τη σειρά του οδηγεί σε υπερβολικό κόστος.

Για παράδειγμα, αν μιλάμε για σίδηρο, το πλαστικό υλικό που θα χρησιμοποιηθεί στο τμήμα του σιδήρου που θα κρατήσει ο χρήστης στο χέρι του θα πρέπει να μπορεί να καθυστερήσει τον χρήστη ότι το σίδηρο δεν θα γλιστρήσει κατά το χειρισμό του και ότι το χέρι του χρήστη δεν θα καεί.

3.2.3. Χρώμα

Σε αυτό το σημείο, έχουμε λειτουργήσει με την υπόθεση ότι το χρώμα μπορεί να λειτουργήσει ως ένα είδος επικοινωνίας. Ρίχνοντας μια δεύτερη ματιά, το ζήτημα που προέκυψε αυτή τη φορά ήταν: υπάρχει κάποια απόχρωση που μπορεί να αντιπροσωπεύει κάτι που δεν είναι μέρος του εαυτού του;

Για να το θέσω διαφορετικά, μπορεί ο όρος "κόκκινο" να αναφέρεται μόνο στην κατάσταση του κόκκινου ή μπορεί επίσης να συνδεθεί με άλλες ιδέες; Δεν χρειάζεται να κάνουμε ένα μακροσκελές επιχειρήμα για να δείξουμε πως τα χρώματα λειτουργούν ως σημάδια και παρατηρούμε ότι πολλά πράγματα που είναι ξένα σε αυτά μπορούν να εκφραστούν μέσω των χρωμάτων. Αυτό είναι κάτι που παρατηρούμε, όταν προσπαθούμε να βρούμε το σωστό μέγεθος για ένα συγκεκριμένο ρούχο. Συχνά χρησιμοποιούμε το χρώμα ως τον πιο προφανή δείκτη που μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε για να το αναγνωρίσουμε. Αυτό μπορεί να οφείλεται στο ότι το χρώμα ποικίλλει από υλικό σε υλικό, τη μορφή ή ορισμένες ιδιότητες της υφής. Με αυτόν τον τρόπο, για παράδειγμα, αντί με τους όρους "μάλλινο πουλόβερ" ή "βελονάκι" ή "στρογγυλός γιακάς" ή "μοτίβο καρό", επιλέγουμε συχνά να πούμε: "πράσινο πουλόβερ". Ακόμη και όταν χρησιμοποιούνται πολλά σημάδια ταυτόχρονα, καθένα από τα οποία αναφέρεται σε ένα ξεχωριστό χρώμα, υπάρχουν περιπτώσεις που ουσιαστικά δεν υπάρχουν χρωματικές ενδείξεις. Αυτό συμβαίνει ακόμα και όταν τα σημάδια αναφέρονται όλα στο ίδιο χρώμα. Σε σύγκριση με άλλα είδη εκτύπωσης, η έγχρωμη εκτύπωση παράγει συχνά ένα πιο ζωντανό τελικό προϊόν.

Από την άλλη πλευρά, οι συσχετισμοί που πυροδοτούνται από χρώματα, όπως η σύνδεση μεταξύ του φθόνου και του πράσινου, της επιθυμίας και του κόκκινου, του θανάτου και του μαύρου, και της δειλίας, της πίστης και του μπλε, αναγνωρίζονται καλά. Ακόμα κι αν αυτές οι συνδέσεις βασίζονται πλήρως σε κοινωνικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα, το γεγονός ότι υπάρχουν διαδικασίες στις οποίες αυτά τα χρώματα αποδίδουν καλά ως σήματα και επικοινωνούν μια ποικιλία σημασιών δεν ακυρώνεται από το γεγονός ότι υπάρχουν αυτοί οι συσχετισμοί. Ο Magariós de Morentin ρίχνει φως στον σημειωτικό ρόλο των χρωμάτων δηλώνοντας:

«Η εξέταση του χρώματος ως φορέα της σημειωτικής λειτουργίας διαφέρει από την ψυχοφυσική ή νευροφυσιολογική του μελέτη γιατί η τελευταία είναι μηχανικά μετρήσιμη και χαρακτηρίζεται και αναλύεται από τις χαρακτηριστικές του ιδιότητες ανάλογα με τις φυσικές συνθήκες του υποκειμένου ή του περιβάλλοντος, που είναι σημειωτικές φυσικές συνθήκες. «Περιλαμβάνει το χρώμα ως μια οντότητα που είναι αντικειμενικά επαρκής για να αντικαταστήσει τα πλάσματα ενός άλλου κόσμου και να τα δομήσει σε ουσιαστικά συμπλέγματα».

Όπως μόλις ειπώθηκε, το χρώμα είναι ένα πολύτιμο πλεονέκτημα που πρέπει να έχετε στη διάθεσή σας όταν πρόκειται για το σχεδιασμό των προϊόντων. Η εμφάνιση ενός προϊόντος μπορεί να αλλοιωθεί από το χρώμα με διάφορους τρόπους,

συμπεριλαμβανομένης της προτίμησης ενός φύλου, της ποιότητας και της κομψότητας του προϊόντος, της εμφάνισης πολυτέλειας ή της εμφάνισης χαμηλού κόστους.

Η χρήση ορισμένων χρωμάτων μπορεί να προσδώσει σε ένα προϊόν μια άμεσα αναγνωρίσιμη ποιότητα, όπως συμβαίνει με τα προϊόντα Apple. Το λευκό χρώμα είναι αυτό που μας έρχεται για πρώτη φορά στο μυαλό όταν σκεφτόμαστε τα Apple. Ένα άλλο παράδειγμα είναι ότι όταν σκεφτήκαμε ένα κόκκινο αυτοκίνητο, το πρώτο πράγμα που μας ήρθε στο μυαλό ήταν μια Ferrari. Με λίγα λόγια, το χρώμα είναι ένα εξαιρετικό όργανο που μπορεί κανείς να έχει στη διάθεσή του κατά την ανάπτυξη ενός προϊόντος.

3.2.4. Υφή

Ο σχεδιασμός των προϊόντων συχνά χρησιμοποιεί εκτενώς τις πολλές υφές ενός προϊόντος. Ο καταναλωτής ή ο σχεδιαστής ενός προϊόντος μπορεί να λάβει μια ποικιλία από διακριτά μηνύματα από το αντικείμενο ανάλογα με την υφή του. Είναι σε θέση να παρέχουν ενδιαφέρουσες και διακριτικές υφές σε πράγματα για να τα κάνουν πιο ελκυστικά. Επιπλέον, η υφή του προϊόντος έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει την εργονομία ή την εμπειρία χρήστη του προϊόντος.

Η υφή μπορεί να βιωθεί και να αναλυθεί με διάφορους τρόπους, όπως οπτικά και απτά. Ακόμα κι αν οι απτικές υφές κάθε ουσίας είναι μοναδικές για αυτό το υλικό, είναι δυνατό να δημιουργηθούν νέες και ενδιαφέρουσες χρησιμοποιώντας μια ποικιλία διαφορετικών προσεγγίσεων. Για παράδειγμα, οι υφές υφασμάτων μπορούν να δημιουργηθούν χρησιμοποιώντας τεχνολογία 3D.

Τα προϊόντα μπορεί να έχουν πιο ρυθμική ή διακριτική εμφάνιση εάν έχουν ποικίλες οπτικές υφές. Σε περίπτωση που οι καταναλωτές δεν μπορούν να νιώσουν την υφή με τα δάχτυλά τους, εξακολουθούν να είναι σε θέση να πάρουν μια αίσθηση κοιτάζοντας την υφή. Για παράδειγμα, παρόλο που το ίδιο το υλικό δεν είναι ξύλο, η υφή του προϊόντος μπορεί να δίνει την εντύπωση ότι είναι κατασκευασμένο από ξύλο.

Σύμφωνα με τον Peirce, όταν ένας παρατηρητής κοιτάζει μια υφή, θα πρέπει να δημιουργεί ίσους δείκτες ερμηνείας στο μυαλό του, όπως απτικές ιδέες όπως τραχύ, λεία, κ.λπ. Μια αναπαράσταση του αντικειμένου μπορεί να βρεθεί στην υφή του. Έχει τέτοιες εσωτερικές σχέσεις που μπορούμε να το αναγνωρίσουμε ότι ανήκει στην ίδια μορφή αρχιτεκτονικής, ακόμα κι αν εμφανίζεται σε διάφορες περιόδους ή σε διαφορετικά υλικά. Αυτό συμβαίνει επειδή έχει τέτοιους εσωτερικούς δεσμούς (Peirce, 1966).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΧΡΗΣΗ ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΑ ΠΡΟΪΝΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

4.1.Σκόπος μελέτης

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να διερευνηθεί εάν οι βιομηχανικοί σχεδιαστές έχουν χρησιμοποιήσει σωστά τις γνώσεις τους πάνω στη σημειωτική/σημειολογία έτσι ώστε τα προϊόντα να είναι εύχρηστα και φιλικά προς τους υποψήφιους αγοραστές.

Για την επίτευξη του παραπάνω σκοπού, πέρα από τη μελέτη της διαθέσιμης βιβλιογραφίας, θα ζητηθεί και η γνώμη των αγοραστών ενός τυχαίου προϊόντος που χρησιμοποιείται καθημερινά. Αυτό θα το πετύχουμε με τη δημιουργία ενός ερωτηματολογίου όπου θα δημοσιευτεί στις πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης. Μέσω της δημιουργίας ερωτηματολογίου μπορούμε εύκολα και γρήγορα να πάρουμε απόψεις και να εξάγουμε συμπεράσματα από άτομα όλων των ηλικιών για το θέμα που ερευνάμε.

4.2.Ερωτηματολόγιο

Το ερωτηματολόγιο που δημιουργήθηκε περιλαμβάνει στην αρχή μερικές δημογραφικές ερωτήσεις (φύλο, ηλικία, επίπεδο μόρφωσης κλπ.) και στη συνέχεια εστιάζει στις σημάνσεις και το σχεδιασμό ενός σίδερου ατμού που κυκλοφορεί στο εμπόριο. Το ερωτηματολόγιο απευθύνεται σε όλα τα άτομα είτε έχουν γνώσεις πάνω στη σήμανση/σημειολογία είτε όχι. Το προϊόν που χρησιμοποιήθηκε για την διεξαγωγή της έρευνας φαίνεται παρακάτω:

Εικόνα 4.1.Σίδερο ατμού

Ακολουθούν οι βασικές ερωτήσεις που χρησιμοποιήθηκαν για τη δημιουργία του ερωτηματολογίου:

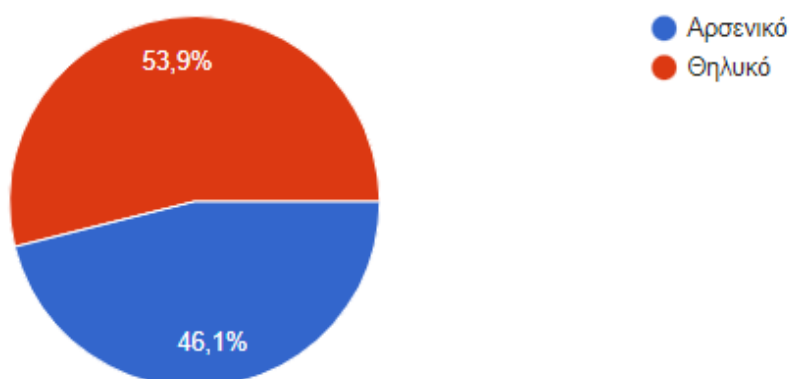
1. Ποιο είναι το φύλο σου;
2. Ποια είναι η ηλικία σου;
3. Ποιο είναι το επίπεδο μόρφωσής σου;
4. Γνωρίζεις την έννοια της σήμανσης/σημειολογίας των βιομηχανικών προϊόντων;
5. Αν ναι, από που προέρχονται οι γνώσεις σου;
6. Χρησιμοποιείς τη σήμανση/σημειολογία στην επαγγελματική σου ζωή;
7. Το παρακάτω προϊόν σας φαίνεται εύχρηστο;
8. Οι σημάνσεις του προϊόντος βοηθούν στη καλύτερη χρήση του;
9. Θα επιλέγατε το προϊόν για το χρώμα του;
10. Κατά τη γνώμη σας τι υποδηλώνουν τα χρώματα που έχουν επιλεγεί για το προϊόν;
11. Ο σχεδιασμός του προϊόντος είναι λειτουργικός;
12. Εξυπηρετεί το σχήμα του το σκοπό για τον οποίο έχει σχεδιαστεί (σιδέρωμα ρούχων);

4.3. Αποτελέσματα και ανάλυση αποτελεσμάτων

Σε αυτή την ενότητα θα γίνει ανάλυση των δεδομένων που πήραμε από το ερωτηματολόγιο. Συλλέχθηκαν δεδομένα από 102 άτομα τα οποία θα τα δούμε σε γραφική ανάλυση παρακάτω:

Ποιο είναι το φύλο σου;

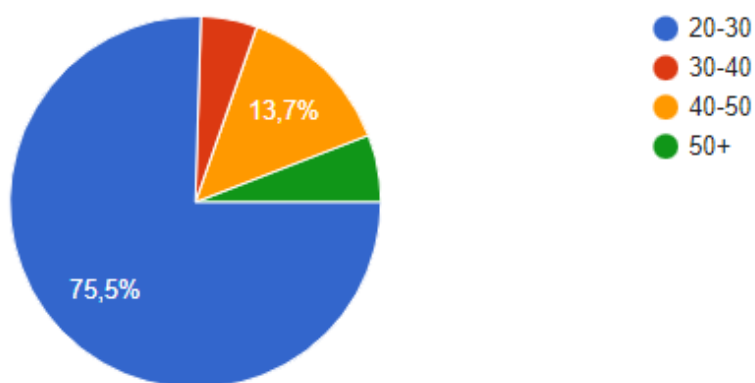
102 απαντήσεις

Πρώτα απ'όλα, η ερώτηση για το φύλο είναι για να καταλάβουμε τα χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων καθώς οι επιλογές σε χρώμα και σχήμα μπορούν να επηρεάσουν τους συμμετέχοντες ανάλογα το φύλο. Παρατηρούμε ότι το 53,9% των συμμετεχόντων ήταν γυναίκες ενώ το 46,1% άνδρες.

Ποια είναι η ηλικία σου;

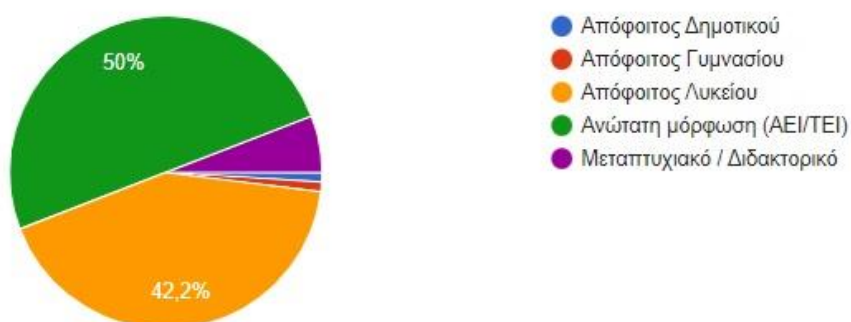
102 απαντήσεις

Βλέπουμε ότι συμμετείχαν άτομα όλων των ηλικιών από 20 και άνω με μεγαλύτερη συμμετοχή ατόμων ηλικίας " 20-30 "ετών με ποσοστό 75,5%.

Ποιο είναι το επίπεδο μόρφωσής σου;

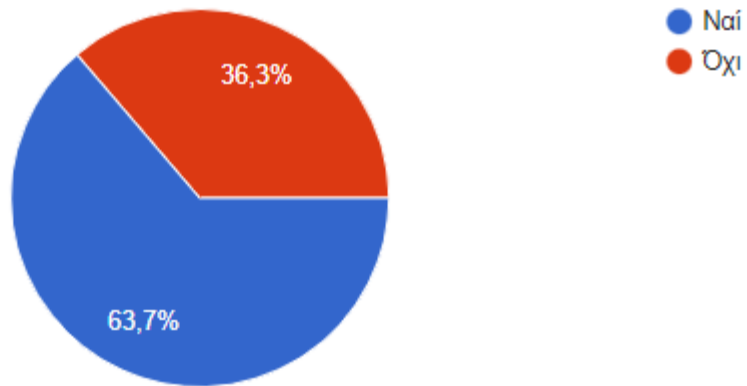
102 απαντήσεις

Το 50% των συμμετεχόντων ήταν απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ, ενώ υπήρχαν και άτομα που δεν έχουν ολοκληρώσει τη βασική τους εκπαίδευση.

Γνωρίζεις την έννοια της σήμανσης/σημειολογίας των βιομηχανικών προϊόντων;

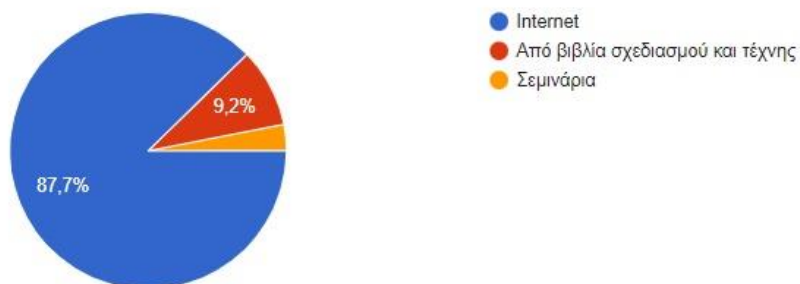
102 απαντήσεις

Εδώ παρατηρούμε ότι το 63,7% γνωρίζουν την έννοια της σήμανσης και σημειολογίας.

Αν ναι, από που προέρχονται οι γνώσεις σου;

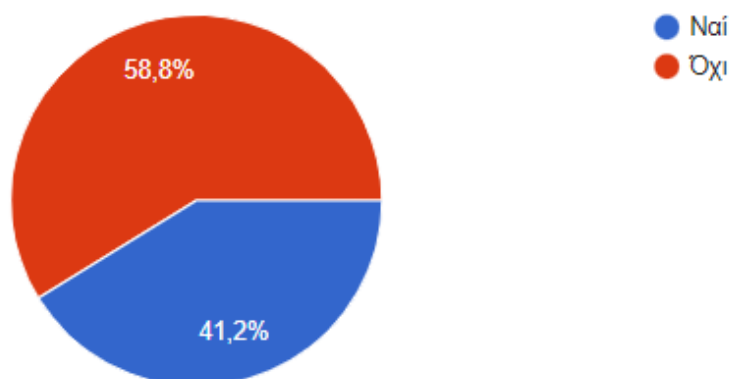
65 απαντήσεις

Από το 63,7% των ατόμων που γνωρίζουν την έννοια της σήμανσης/σημειολογίας, το 87,7% έχει τις γνώσεις του από το Internet και το 9,2% από βιβλία σχεδιασμού και τέχνης. Ενώ μόλις το 3,1% από σεμινάρια.

Χρησιμοποιείς τη σήμανση/σημειολογία στην επαγγελματική σου ζωή;

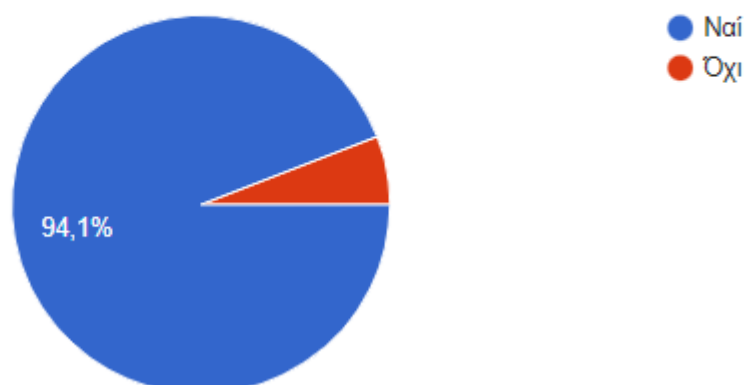
102 απαντήσεις

Σύμφωνα με τα στατιστικά, το 58,8% χρησιμοποιεί τη σήμανση στη επαγγελματική του ζωή.

Το παρακάτω προϊόν σας φαίνεται εύχρηστο;

102 απαντήσεις

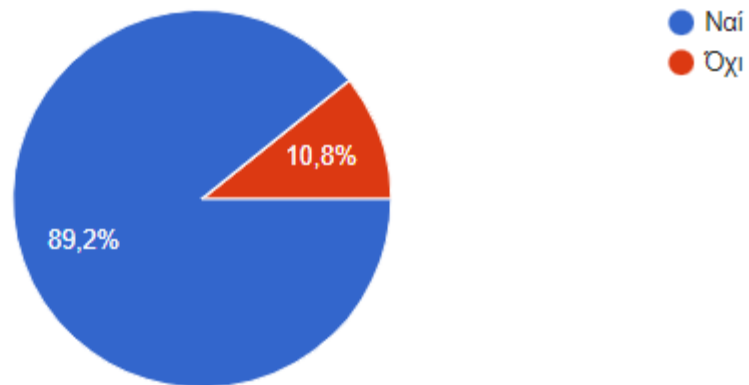

Στο σημείο αυτό ξεκινάει τα στατιστικά για το σχεδιασμό και τις σημάνσεις ενός σίδηρου ατμού που κυκλοφορεί στο εμπόριο. Το 94,1% θεωρεί ότι το σίδηρο ατμού είναι ένα εύχρηστο προϊόν.

Οι σημάνσεις του προϊόντος βοηθούν στη καλύτερη χρήση του;

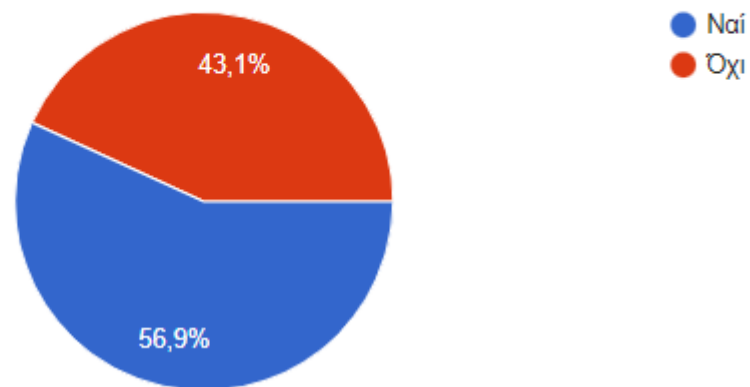
102 απαντήσεις

Σύμφωνα με το 89,2% οι σημάνσεις βοηθούν στην καλύτερη χρήση του προϊόντος καθώς και στην αποφυγή κάποιου ατυχήματος.

Θα επιλέγατε το προϊόν για το χρώμα του;

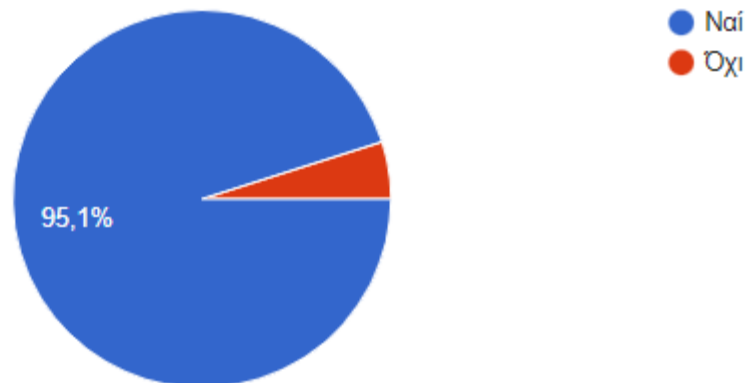
102 απαντήσεις

Στο 56,9% άρεσε το χρώμα του προϊόντος που επιλέξαμε για την έρευνα και θα το επέλεγε.

Ο σχεδιασμός του προϊόντος είναι λειτουργικός;

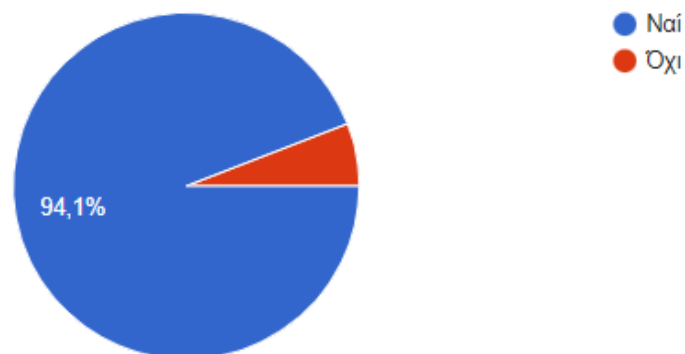
102 απαντήσεις

Σύμφωνα με τα στατιστικά ο σχεδιασμός του σίδηρου ατμού (λαβή πιασίματος, μεταλλικός πάτος, δοχείο νερού, πλαστικά μέρη, καλύμματα) είναι λειτουργικός.

Εξυπηρετεί το σχήμα του το σκοπό για τον οποίο έχει σχεδιαστεί(σιδέρωμα ρούχων);

102 απαντήσεις

Το 94,1% μας λέει ότι το σχήμα εξυπηρετεί το σκοπό για τον οποίο σχεδιάστηκε.

Τέλος, παρακάτω φαίνονται μερικές από τις απαντήσεις των συμμετεχόντων στην ερώτηση:

“Κατά τη γνώμη σας τι υποδηλώνουν τα χρώματα που έχουν επιλεγεί για το προϊόν.”

Οι παραπάνω απαντήσεις είναι ένα δείγμα από τις συνολικές απαντήσεις που λάβαμε

Δυναμικότητα, Κομψότητα, Πολυτέλεια-άνεση, Μοντέρνο, Δυναμικός σχεδιασμός, στιβαρότητα	Τίποτα
Τα σκούρα χρώματα που έχουν επιλεχθεί για το προϊόν ίσως εξυπηρετούν την καλύτερη προώθηση του προϊόντος και χρησιμοποιούνται ώστε να πείσουν τον αγοραστή ότι πρόκειται για ένα αξιόπιστο προϊόν, που προέρχεται από μία "σοβαρή" εταιρεία.. Έχουν επιλεχθεί επομένως ίσως για να κερδίσουν την εμπιστοσύνη του πελάτη και για να υποδηλώσουν ασφάλεια και εγγύηση για το προϊόν, ώστε να αγοραστεί εύκολα και με όποιο κόστος.	Κακό σχεδιασμό προϊόντος.
Ίσως είναι με πιο σκούρα χρώματα (π.χ. Όχι το κλασσικό λευκό, με ροζ ή με χρυσό) για να δείξει ένα άλλο κύρος και πιθανότατα επειδή πλέον οι δουλειές του σπιτιού μοιράζονται και μπορεί και οι άντρες να σιδερώνουν. Οπότε, χρησιμοποιούνται πλέον πιο σκούρα χρώματα.	Τα χρώματα είναι απλώς θέμα αισθητικής.
Είναι αυστηρό σαν χρώμα όμως εμπνέει σταθερότητα και σοβαρότητα.	Ότι είναι ένα unisex προϊόν.
Το μαύρο επιλέχθηκε για την κομψότητα του προϊόντος, ίσως και για να ξεχωρίζει από τα άλλα παρόμοια προϊόντα στην αγορά. Το καφέ διαχωρίζει τα λειτουργικά κουμπιά από τον υπόλοιπο σκελετό ενώ μπλε είναι ένα μικρό σημείο του προϊόντος που πιθανότητα γράφει κάποιο μήνυμα για τον χρήστη.	Δημιουργούν θετική ή αρνητική διάθεση. Πιθανόν επίσης να συμβάλλουν στον χαρακτηρισμό του ως περισσότερο ή λιγότερο ποιοτικό ανεξάρτητα από το αν ισχύει αυτό.
Μια σοβαρότητα στο συγκεκριμένο προϊόν αλλά είναι και ελκυστικά για λόγους μάρκετινγκ.	Σκούρο Χρώμα. Βαρύ στο μάτι. Ψυχοπλακωτικό.
Ίσως θέλουν να επισημάνουν την λειτουργικότητα του προϊόντος, με ένα χρώμα διαφορετικό από τα συνηθισμένα όμως δεν γνωρίζω κατά πόσο θα φαίνεται η στάθμη του νερού με το σκούρο χρώμα.	Τίποτα συγκεκριμένο, θα προτιμούσα ανοιχτά χρώματα ειδικά αν προορίζεται για οικιακή συσκευή.
Κάποια ακριβή σειρά του προϊόντος.	Τίποτα συγκεκριμένο

στο ερωτηματολόγιο. Παρατηρούμε ότι το χρώμα στο σίδερο ατμού είναι κάτι

υποκειμενικό, ο κάθε ένας από εμάς έχει δική του αντίληψη και διαμορφώνει διαφορετικά τις προτιμήσεις του στα χρώματα και στο αν είναι αισθητικά ή όχι.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στόχος της διπλωματικής ήταν να εξετάσει τις γνώσεις του πληθυσμού πάνω στη σήμανση και τη σημειολογία των βιομηχανικών προϊόντων. Καθώς και πώς τη χρησιμοποιούν στη καθημερινή τους ζωή είτε έχοντας γνώσεις πάνω στη σήμανση είτε όχι.

Αυτή η μελέτη ξεκίνησε με τους ορισμούς του βιομηχανικού σχεδίου και της σημειωτικής/σημειολογίας όρους και θεμελιώδεις όρους του βιομηχανικού σχεδίου και της σημειωτικής/σημειολογίας. Για την επίτευξη των σωστών αποτελεσμάτων εφαρμόστηκε ανασκόπηση βιβλιογραφίας και ερωτηματολόγιο. Οι παρατηρήσεις και τα αποτελέσματα ήταν υποστηρικτικά για τον στόχο της διπλωματικής. Στο τέλος αυτής της μελέτης, είναι δυνατό να συνοψιστούν τα ευρήματα των δεδομένων τα οποία συγκεντρώθηκαν κατά τη διάρκεια της μελέτης.

Αφού μελετήσαμε τα δεδομένα καταλήγουμε στα συμπεράσματα ότι άτομα που έχουν είναι απόφοιτοι λυκείου και πάνω γνωρίζουν για την έννοια της σήμανσης και οι γνώσεις τους προέρχονται από το internet και από βιβλία σχεδιασμού ενώ ελάχιστα είναι τα άτομα που έχουν παρακολουθήσει σεμινάρια όπως επίσης και ελάχιστοι είναι αυτοί που δεν γνωρίζουν την έννοια της σήμανσης. Στις μεγαλύτερες ηλικιακές ομάδες λίγα είναι τα άτομα που γνωρίζουν για τη σήμανση/σημειολογία και τη χρήση της. Το 54% των απαντήσεων προέρχεται από άτομα γυναικείου φύλου ηλικίας κυρίως 20-30 ετών και στην πλειοψηφία τους χρησιμοποιούν τη σήμανση στη καθημερινή τους ζωή. Αντίθετα ο ανδρικός πληθυσμός της ίδιας ηλικιακής ομάδας δεν χρησιμοποιεί τη σήμανση στη καθημερινή του ζωή όσο οι γυναίκες. Το προϊόν που επιλέξαμε για την έρευνα είναι εύχρηστο και οι σημάνσεις του κατανοητές για το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων ανεξαρτήτως ηλικίας/μόρφωσης και γνώσης για τη σήμανση. Τέλος, ότι το σκούρο χρώμα επιλέγεται κυρίως από μικρότερες ηλικιακές ομάδες ανεξάρτητα από το φύλο του καθενός.

Παρόλο που η σήμανση είναι κάτι τόσο περίπλοκο και δεν ορίζεται κάτι ως απόλυτα σωστό. Το χρώμα, η υφή, το υλικό, ο σχεδιασμός διαφέρουν ανάλογα τη χρήση και το χαρακτήρα του καθενός ακόμα και σε ίδια προϊόντα. Ο βιομηχανικός σχεδιαστής πρέπει να μελετάει και να εξελίσσεται συνεχώς. Να δίνει έμφαση στο χρήστη και τις ανάγκες του. Η σωστή επικοινωνία μεταξύ σχεδιαστή-χρήστη είναι σημαντική για τη δημιουργία ενός πετυχημένου προϊόντος. Όταν προχωράει στο σχεδιασμό ενός νέου προϊόντος καλείται να λάβει πολλά πράγματα υπόψη του, να κάνει αρκετές έρευνες και διορθώσεις πάνω στο σχεδιασμό του και στις σημάνσεις του προϊόντος ώστε να πετύχει την ευχρηστία του, καθώς και την άνεση την κομψότητα και τη δυναμικότητα του. Συνεπώς, η σήμανση είναι σημαντική στο στάδιο του σχεδιασμού ώστε να πετύχει όλα

τα παραπάνω. Η σήμανση/σημειολογία λοιπόν αποτελεί ένα κώδικα επικοινωνίας όπου μπορεί να επικοινωνήσει κανείς χωρίς τη χρήση κάποιας γλώσσας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- “Ideate High Academy”. Design Thinking Process.
<https://ideatehighacademy.com/design-thinking/>
- “Cambridge dictionary”. Form Description.
<https://dictionary.cambridge.org/tr/sözlük/ingilizce/form>
- “Lindsay, Schultz”. History of Industrial Design.
<https://www.choidesign.com/blog/2017/5/3/history-of-industrial-design>
- “Liu, Carl. 2011”. Ideata Sketching.
<https://designsojournal.com/good-books-on-design-sketching/>
- “Heskett, John”. 2002. Design - A Very Short Introduction. Oxford University Press.
<https://doi.org/10.1093/actrade/9780192854469.001.0001>
- “Oxford Dictionary”. Industrial Design Oxford.
https://en.oxforddictionaries.com/definition/industrial_design
- “Oxford Dictionary”. Definition of Form.
<https://en.oxforddictionaries.com/definition/form>
- “Zukowsky, John,”. Industrial Design Britannica.
<https://www.britannica.com/topic/industrial-design>
- “The Editors of Encyclopedia Britannica”. 2018. Industrial Revolution Definition.
<https://www.britannica.com/event/Industrial-Revolution>
- “The Paleolithic Period.”
<https://www.blinklearning.com/coursePlayer/clases2.php?idclase=56018069&i>
- “WDO”. 2017. Definition of Industrial Design.
<https://wdo.org/about/definition/industrial-design-definition-history/>
- Ελληνική Ακαδημία Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας
<https://ipacademy.gr/taftotita/>.

- Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας
<http://www.obi.gr/el/>
http://www.obi.gr/wp-content/uploads/2020/06/2020_OBI_%CE%A0%CE%A1%CE%9F%CE%A6%CE%99%CE%9B_NEW_SITE.pdf
- Ambrose, Harris. 2010. Design Thinking.
- Berger, John. 1972. “John Berger.” Ways of Seeing.
- Broody, D, and H Clark. 2009. Design Studies: A Reader.
- Deely, J. 1990. Basics of Semiotics. Bloomington: Indiana University Press:s:112.
- Gantz, Carroll. 2014. Founders of American Industrial Design. McFarland.
- Greimas, A.J. 1966. Sémantique Structurale. Paris: Larousse s:21.
- Heskett, John. 2005. Better by Design Conference. In New Zealand.
- J. Locke, An Essay Concerning Human Understanding, Oxford University Press, 1975,s. 720-721.
- Kuen, Chang, and Simon King. 2016. Understanding Industrial Design. O’Reilly Media.
- Pierce, Charles S. 1933-1966. Collected Papers of C. S. Peirce, p:288.
- Plattner, Hasso. 2010. An Introduction to Design Thinking: Process Guide.
- TPI. 1995. The Protection Of Industrial Designs In Force.
- Von Stamm, B., 2003. The Innovation Wave: Meeting the Corporate Challenge, John Wiley & Sons, West Sussex, England.